Nedēlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje....................$2.00
I Užmarį.....................$3.00
"Lietuva" spaudina Knįgas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsiraszant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and languages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 5 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 30 Sausio (January) 1903 m. — Metas XI
ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Pietinē Amerika.

Jau pereitame „Lietuvos" numeryje buvo praneszta apie vokieczių bombardavimą Venezuelēs porto San Carlos. Laikraszcziai tvirtina, kad szaudyti į portą pradējo vokiszkas laivas „Panther", tuo tarpu vokiecziai užsigina, kad ne jie pradējo bombardavimą porto San Carlos, tik isz porto pradēta szaudyti į vokiszką kariszką laivą Pantherą, kurs pro portą plaukęs į Maracaibo mares mieryje sulaikyti gabenimą ginklų ir tavorų isz Columbijos į Venezuelę. Ant szaudymo isz porto San Carlos Panthera atsiliepē szuviais. Galiaus vokiszkos laivynēs komendantas palikęs tris kariszkus laivus varyti toliaus bombardavimą porto, patsai ant Pantheros iszplaukęs į Maracaibo mares. Bombardavimas tęsēsi tris dienas, bet be didelēs pasekmēs. Teisybē, sienos yra pusētinai apdraskytos, bet garnizonas drucziai dar laikosi. Venezuelēs karēs ministeris vienok vokieczių leidžiamai paskalai, buk ne jie pradēję szaudyti į portą, tiesiog paprieszina. Jis sako, kad portas gerai žinojo, kad jis negalēsęs atstovēti priesz vokieczių kanuolių szuvius, todēl jokių budu negalējęs užkabinti plaukianczios pro portą Pantheros. Taigi kurioj pusēj yra teisybē, sunku dar žinoti.

Prezidentas valstijos Maracaibo paszaukē visus gyventojus prie ginklų. Jis aptvirtina visos szalies pamarinius krasztus, idant tokiu budu nedaleisti vokiecziams prisigriebti ant sausžemio, jeigu jiems pasisektų portą San Carlos sunaikinti.

Tuo tarpu Vokietijos užpuolimas ant Venezuelēs porto padarē ne mažai triukszmo. Ne vien paszalinēs vieszpatystēs nupeikē papildytus Vokietijos žingsnius, bet ir susiriszusios su ja Anglija ir Italija jos pasielgimus nupeikē. Oficialiszki angliszki laikraszcziai atvirai ima protestuoti priesz paikius užsimojimus savo sēbrēs ir spiria Anglijos valdžią net pertraukti savo susiriszimą su Vokietija. Anglija turi placzius komercijiszkus susineszimus su beveik visa pietine Amerika, taigi remiant neszvankią vokiszkojo keizerio politiką gali visas savo turgavietes pietinēj Amerikoj pražudyti, o tas ant sveikatos Anglijai jug neiszeitų.

Galiaus ir Suvienytos Valstijos pradeda nerymastauti, ir czia prasideda krutējimas neprilankus Vokietijai. Amerikos laikraszcziai ima gundyti Suvienytų Valstijų valdžias įsikiszti į Venezuelēs dalykus ir daryti tvarką. Prisilaikydami Monroe doktrinos jie szaukia, kad Amerika turi priklausyti Amerikai ir todēl Suvienytų Valstijų pareiga yra užstoti už Venezuelę ir sziokiu ar kitokiu budu sutaikyti jos dalykus su Europos vieszpatystēms.

Pagal paskutines žinias Suvienytų Valstijų pasiuntinys Venezuelēj Bowen, pagrįžęs dabar į Washingtoną turējo paszneką su Vokietijos ir Anglijos reprezentantais. Bowen isreiszkē nuomonę, kad kova terp besivaržanczių vieszpatyscziu busenti veik užbaigta ant užganēdinanczių visas puses iszlygų.

Revoliucijiszki maisztai Venezuelēj teipgi beveik užbaigti. Pasikēlēlių kariaunos dviejuose smarkesniuose susirēmimuose tapo sumusztos. Vienas susirēmimas atsitiko netoli drutvietēs Tucacar, antras arti miesto Cumana, Bermudez valstijoj. Abiejuose musziuose krito 400 pasikēlēlių. Ant galo ir smarkiausias revoliucijonierių vadas, generolas Parnos, traukiant jam su buriu pasikēlēlių ant Caracas, likos teipgi sumusztas ir tokiu budu prezidentas Castro vēl gavo lengviaus atsikvēpti. Tik nežinia ar ant ilgai.

Bolivijos vice-prezidentas Valesco likos valdžios ant nepaženklinto laiko isz tēvynēs isztremtas. Policijos patrolē atgabeno jį ant Peru rubežiaus ir paliko. Priežastimi to isztrēmimo yra tai, kad Valesco buvo vadu opozicijiszkosios partijos ir todēl, užvaduojant jam prasiszalinusio ant tulo laiko prezidento Pando vietą, be abejonēs valstijoj butų kilę sumiszimai. Ant isztremtojo vietos iszrinktas tapo vice-prezidentu D-ras Anibal Caprilēs ir tas pildys pareigas prezidento, pakol tasai neužbaigs savo vieszējimo Acre teritorijoj.

Bēgyje pereitos sanvaitēs terp prezidento Pando ir Brazilijos pasiuntinio atlikta keletas konferencijų. Mieris tų konferencijų nēra tikrai žinomas, bet manoma, kad Brazilija nori perkalbēti Bolivijos valdžią, kad ji paliautų savo kariszkus žygius prieszai Acre teritoriją. Gandas eina, buk Brazilija vieton szitos teritorijos pavedanti Bolivijai rubežiuojanczią su ja Madeiros teritoriją.

Afrika.

Anglijos kolionijų sekretorius Chamberlain isz Potchefstrom atkeliavo į Mafeking. Su juo drauge atkeliavo generolas Baden Powell ir kiti. Nežiurint ant to, kad Anglija neszvelniai su burais apsiējo laike karēs, ir tai pasibaigus gerokai prispaudē gyventojus, uždēdama ant jų didelę kontribuciją ant apdengimo padarytų Anglijos kasztų laike karēs pietinēj Afrikoj, burų reprezentantai priēmē atvykusius savo valdonus gana meiliai. Neužilgo po to pribuvo ir generolas Delaray, kurs tapo perstatytas Chamberlainui. Prie perstatymo Chamberlain iszsireiszkē, kad jis atvykęs czia ne kaipo prieszius burų, bet kaipo jų draugas, kurs tikisi, kad laike jo buvimo pietinēj Afrikoj jis gražiai sutiksęs su vietiniais gyventojais ir rupinsis apie jų reikalus. Kaip vienog prispausta tauta, nuo kurios atimta liuosybē, galēs taikytis su savo prispaudējais, nesunku įspēti. Anglija savo kolionijų gyventojus niekur dar nepaglostē, o jei glostē, tai tas glostymas visados buvo skaudus gyventojams. Ažuot rupinimosi apie labą apkariautos szalies, Anglija stengiasi vien juo didžiausią pelną isz kolionijų turēti, engdama ir isznaudodama iki paskutinios vietinius gyventojus.

Sziaurinēj Afrikoj maisztai vis dar nepasiliauja. Pasikēlēlių vadas su surinkta didele kariauna atitraukē į apielinkes Fezo ir czia laukiama didelio muszio su sultano kariauna. Jeigu sultano spēkos butų apgalētos, pasikēlēliai užimtų Fezą ir iszczia jau jiems lengviaus butų su savo prieszias kariauti.

Suvienytos Valstijos.

Suvienytų Valstijų kongresan įneszta keletas gana akyvų bilių, terp kurių randasi kai kurie ir gana radikaliszkos formos. Teip antai dēlei didelēs stokos kietųjų anglių kongresmanas Jenkins įneszē, idant kongreso įstatymdavystēs ir teisdarystēs komitetas užsiimtų isztirinējimu ir iszriszimu klausimo, ar ne naudingiau vieszpatystei butų, jeigu visos angliakastynēs pereitų į vieszpatystēs rankas. Tą pat teipgi reiktų padaryti su geležinkeliais ir kitoms komunikacijos įtaisoms. Pakolaik vienog komitetas galutinai apspręs, kad toks valdžios į savo rankas paēmimas besirandanczios dabar kapitalistų rankose savasties iszeis ant labo gyventojams, reikalinga apmislyti teipgi ir budą, kaip lengviausiai butų vieszpatystei tas atlikti. Praneszimą apie tai turētų iszduoti komitetas pacziam kongresui. Akyvą teipgi įneszimą padavē pasiuntinys Griffitt. Jo įneszimas yra maž-daug toks: kadangi dideli Suvienytų Valstijų turtai juo tolyn juo labiau užgrēbiami yra privatiszkų ypatų, kas skaudžiai atsiliepia ant visos szalies gyventojų, ir kadangi į trumpą laiką visas szalies turtas gali patekti į rankas keleto didžturczių, o visi žmonēs ekonomiszkai gali pasidaryti vergais piniguoczių, taigi atsižiurint ant szitos kapitalo koncentracijos, reikētų iszduoti tiesas, pagal kurias jokios ypatos turtas neturētų virszyti 10 milijonų doliarų. Jeigu kas nors surinktų daugiau, virszyjantis 10 milijonų doliarų kapitalas turētų pereiti į vieszpatystēs iždą. Užmanymas isztikro sumaniai apsvarstytas, gaila vienok, kad dēlei daugelio praktiszkų ir konstitucijiszkų priežasczių neįvykdomas, ypatingai prie dabartinių sanlygų. Jeigu, duokime sau, kongresas tą įneszimą ir užgirtų, tai augszcziausias Suvienytų Valstijų sudas be abejonēs tokį atmestų, kadangi szios szalies konstitucija užtikrina kiekvienam savo ukēsui laisvę siektis prie laimēs, kurią amerikonai kitaip nesupranta, kaip dirbimą pinigų, nors tas milijonierių dirbimas pinigų sunkiausia plēga atsiliepia ant visos vieszpatystēs ukēsų, ypacz ant dirbanczios luomos. Apart tų buvo dar paduotas ir treczias įneszimas, pagal kurį reiktų sykį padaryti galą trustams ir kitiems kapitalistų sindikatams, bet ką padarysi, kad vis randasi kliutys, kurios geresniems užmanymas nedaleidžia įsikunyti. Jug ir patsai kongresas isz didesnēs dalies susideda isz priklausanczių prie yvairių trustų kapitalistų arba bent jų sēbru, kurie jeigu ką nors ir daro, tai vien ant savo paczių naudos, nepaisant visai ant reikalų žmonių, kuriuos jie neva vieszpatystēs rodoj reprezentuoja. Szeip ar teip, visgi tiems paskutiniame laike paduotiems projektams negalima nepripažinti svarbos. Prieszingai, jie aiszkia parodo, kad juo toliau, juo smarkiau žmonēs pradeda veikti ant nusikratymo nuo savo peczių kapitalistiszko jungo. Tokie projektai, tai praneszējai kovos su kapitalizmu, ilgos, žiaurios kovos, kurioje žmonēs ir pislēgtosios luomos visgi turēs iszeiti pergalētojais.

Dēlei kietsprandystēs savininkų angliakastynių, kongresas užgyrē nuimti ant vienų metų muitą nuo įgabenamų isz svetimų szalių į Suvienytas Valstijas kietųjų anglių. Didelē stoka anglių ir kaskart kįlanti smarkesni gyventojų protestai ant galo privertē valdžias kad nors tiek padaryti. Anglys gal tuo tarpu kiek ir atpigs, bet visgi jų neužteks visiems gyventojams.

Suvienytos Valstijos padarē jau sutartį su Columbijos valdžia kaslink Panamos kanalo. Pagal tą sutartį Columbia isz sykio turi gauti 10 milijonų doliarų, o paskui kasmet po 250 tukstanczių kaipo randos už žemę, kuria bus kanalas kastas. Kanalas turi but pradētas kasti ne vēliau kaip į du metu nuo laiko padarytos sutarties

Europa.

Paējo paskalas, buk Anglijos karalius užkvietęs vokiszkąjį pasiuntinį, grafą Metternichą, pributi ant pietų dieną 27 sz. m., taigi dienoj gimimo vokieczių ciecoriaus Vilhelmo. Berlyne laiko tai už iszrodymą prilankumo ir druto ryszio terp abidviejų vieszpatyscziu..

Vokietijos parlamento prezidentas, gr. v. Ballestrem, nuo savo urēdo atsisakē. Mat laike debatų apie stovį vieszpatystēs budžeto, social-demokratiszki pasiuntiniai, kaip antai von Vollmar ir Bebel, pradējo smarkiai kritikuoti ciecoriaus Vilhelmo politiką, kas prezidentui baisiai nepatiko. Jis bandē užpuolikus sudrausti, nurodydamas, kad į budžeto debatus nepridera privatiszkas ypatas įtraukti, bet priesz tai užprotestavo netiktai vieni social-demokratai ir kairēsēs partijos, bet ir konservatyviszkoji presa, ir patsai centrum savo papeikimą isztarē. Tas dalykas ir privertē von Ballestremą pirmsēdžio urēdą sudēti.

Vokietijos ciesorius, norēdamas vienog parodyti savo szirdies prakilnumą ir tai, kaip jis labai apie savo pavaldinius rupinasi, apreiszkē, kad dalį pinigų, kurie yra paskirti apvaikszcziojimui jo gimtuvių szventēs (27 d. sausio), jis norįs apversti ant labdaringų mierių, ant suszelpimo beturczių arba parupinimo darbo bedarbiams darbininkams. Jis norįs, kad dienoje, kurioje jis linksminsis, drauge su juom linksmintųsi ir visi jo pavaldiniai, turtingi ir beturcziai. Isztikro, nepaprastas vainikuoto plēsziko szirdies prakilnumas.

Maskoliszkasis pasiuntinys Bulgarijoj G. Bachmetjev, isz Sofijos iszkeliavo į Petropilę, į kur jis likos paszauktas ant rodos drauge su užrubežinių dalykų ministeriu, gr. Lansdorf, sulyg Macedonijos dalykų stovio. Bachmetjev pasakoja, kad Macedonijos dalykai kaskart pinklesni darosi ir reikalauja rimto apsznekējimo.

Austrijos dalykai labai susikivinkliavę. Ciesorius Franas-Juozapas jau nusenęs ir nedaug jam pasilieka begyventi. Tuo tarpu savo sosto įpēdinio jis neturi ir jam numirus vieszpatystē, pasilikus be galvos, atsiras sunkiame padējime ir gali įvykti jos padalinimas. Vokietija jug nelabai slepia savo mierius, kad po myriui Frano-Juozapo ji trokszta visas vokiszkasias Austrijos provincijas priskirti prie savo vieszpatystēs, o prie to kitos vieszpatystēs teipgi norēs savo dalį atsiimti. Maskolija, be abejonēs, stengsis paimti po savo globa visas Austrijos slovēniszkas tautas.

Anot žinių, Persijos sostapilēj Teherane pereita sanvaitē labai neramiai praslinko. Nepraējo nē vienos dienos, kurioj nebutų įvykę aresztavimai daugelio žymesnių vyrų, nužiurētų neva politiszkose intrigose. Rokuojama, kad tai yra vis darbai maskoliszkojo pasiuntinio Teherane, kurstanczio Persijos valdoną prieszais savo prakilnesnius pavaldinius.

Vokietijos sosto įpēdinis užbaigē savo vieszējimą pas carą Mikalojų. Vokiszkiejie laikraszcziai skelbia, kad tas atsilankymas nebuvęs surisztas su jokiais politiszkais mieriais, kaip tas buvo spējama; padaryta tai vien dēlei iszrodymo giminiszkų pridersczių, kokios risza abidvi, taigi Maskolijos ir Vokietijos ciesoriszkas szeimynas. Nors toms vokieczių skelbiomoms žinioms galima ir netikēti, bet visgi tikras atsilankymo mieris nēra žinomas. Sveikata caro Mikalojaus juo tolyn, juo eina silpnyn ir daktarai rodija jam butinai apsigyventi prilankiausiam jo sveikatai klimate, kaip antai Krime.

Isz Lietuvos.

—o—

Vilnius.

Vilniuje susitvērē Draugystē greitos mediciniszkos pagelbos su labdaringais mieriais. Dr-tē apsiima duoti dykai ir kuoveikiausiai daktariszką pagelbą visuose nelaimingųose atsitikimuose teip vieszose vietose kaip ir privatiszkuose namuose. Tokia draugystē be abejonēs reikalinga yra ne tiktai Vilniuje, bet ir kituose miestuose. Jau pirmose dienose po susitvērimui draugystē kas dien buvo po 4 ir 5 sykius szaukta pagelbon. Draugystē vienog susikurē su visai mažu kapitalu, o iszleidimų per metus susirinks gana daug: užlaikymas tam tikrų namų, pensijos daktarams, prižiurētojams etc. kasztuos mažiausiai 4.500 rublių per metus, todēl jei Vilniaus gyventojai patys nesusipras draugystēs paremti, draugystē vargiai įstengs užsilaikyti.

Vilniuje projektuojama visus miesto ligonbuczius, esanczius dabar po privatiszka užžiura, pavesti priežiurai miesto valdžių. Paskirta jau tam tikra komisija, kuri užsiims galutina to projekto apdirbimu.

Įsilaužę pro langą nežinomi vagiliai į namus Ožarovskio iszvogē drapanų vertēs ant 300 rublių.

Darbininkas Liubartas, dengdamas stogą namų dviejų lubų augsztų, nelaimingai paslydo ir nupuolē žemyn. Nugabeno ji į ligonbutį, bet vargiai be iszgis nuo sunkaus susižeidimo. Deszinēs pusēs strenkaulis yra sulaužytas ir smakras sutrupintas.

Ant Naujo Svieto priemiesczio, netolį stacziatikių kapinių, atrasta lavoną nepažįstamo žmogaus, kaip rodos elgētos, suszalusio jau keletą dienų priesz atradimą.

Szv. Onos bažnyczia Vilniuje.

Szventos Onos bažnyczią Vilniuje galima prirokuoti prie seniausių tos Lietuvos sostapilēs triobesių. Isz pradžių, kaip sakoma, ji buvus medinē, bet kada ir kas ją pastatē ir kokios ji architekturos buvo, nežinia juo labiaus, kad tankus gaisrai isznaikino visus senovēs Vilniaus paminklus, kaip lygiai miesto ir kliosztorių archivus. Pagal tulų isztirimus szv. Onos bažnyczią pradēta statyti 1392 metuose ir užbaigta keturis metus vēliaus. Kiti vienog tvirtina, kad pirmutinē medinē bažnyczia buvo pastatyta karaliaus Kazimiero Jagēlaiczio tuojau po įkurimui Bernardinų kliosztoriaus. Dabartinē, akmeninē szv. Onos bažnyczia, kaip parodo Vilniaus istorija, pastatyta tapus Zigmanto – Augusto 1501 metuose ant vietos medinēs, pacziam pilies viduryj, po antrai pusēj teipgi jo pastatytos szv. Barboros bažnyczios. Jo mieriu buvo uždēti prie jos teipgi namus misijonorių zokonui, paskirdams tą naują szvientinyczią sudējimui grabų savo dviejų paczių Elzbietos ir Barboros, bet tie jo mieriai neiszsipilde, kadangi jis pats numirē priesz pabaigimą statymo bažnyczios. Bažnyczia atkreipia ant savęs atidą ypaczia delei savo puikios gotiszkos architekturos, kaipo vienatinio užsilikusio to budo paminklo, kuriuo ir Napoleonas, vieszēdamas Vilniuje, labai gērējosi. Apie pastatymą tos bažnyczios terp vietinių lietuvių vaikszczioja daug yvairių ir labai akyvų padavimų.

Isz Vitebsko.

Nors miestas paskyrē duoti kasmet 800 rublių ant naujai statomos mieste keturių kliasų mokyklos, bet perdētinis Vilniaus mokslinio apskriczio praneszē, kad ažuot keturių kliasų Vitebske butų įkurta tik trijų kliasų mokykla, kadangi apszvietos ministerija atsisakius paskirti didesnę sumą pinigų ant mokyklos palaikymo. Vitebske, sako, yra jau viena keturių kliasų mokykla, kuriai valdžia duodanti kasmet po 3450 rublių ant jos užlaikymo, ant kitos gi užlaikymo stoka pinigų.

Isz Gardino.

Miesto roda nutarē paskirti ant toliaus hygiēniszką užveizdą, kurio pareiga bus prižiurēti, kad visoki parduodami mieste valgio produktai butų geri. Algos tam užveizdui paskirta 1200 rublių ant metų. Toliaus miesto roda žada teipgi paskirti atsakanczią sumą pinigų ant įkurimo mieste specialiszkos laboratorijos valgio produktams analizuoti.

Isz Prusų Lietuvos.

„Nauja Lietuviszka Ceitunga" guodžias, kad „Birutēs" draugystē niekinanti ir net savo žudytoja vadinanti Tilžēj susitvērusią „Lietuviszką Giedojimo Draugystę". Tuo tarpu ta draugystē per pereitus metus atsižymējusi esanti savo darbais ir geru pasisekimu. Užpraszyta ji buvo su dainoms į Szilokarcziamą, Lazdynus, Kaukēnus ir Klaipēdą, kas jau paliudija, kad minētos draugystēs laikomos lietuviszkos szventēs geriausią pasimēgimą terp žmonių randa. Neapikanta priesz lietuviszkas dainas pradeda povaliai nykti ir gali but į trumpą laiką visai isznykus.

Tuo tarpu „Birutēs" draugystēs darbai nedaug kuo yra atsižymēję. Ji jau isz pat pradžios apie savo vyriausią užduotį, taigi platinimą lietuviszkų rasztų terp žmonių, menkai tesirupino. Jei kuomi nors pagarsējo, tai gal per iszkēlimą keletos lietuviszkų szvenczių, nupirkimą Rambyno dalies ir nekurius smulkesnius užsiēmimus, bet galiaus visai užmigo. Tas pats Rambynas jau rodos isz lietuviszkų rankų iszslys, kadangi ikisziamlaikiniai jo palaikytojai nori visai nuo jo atsikratyti, isz privatiszkų gi ypatų vargiai kas atsiras, kurs norētų tą nedaug naudos atneszantį kalną nupirkti. O labai gaila butų, jeigu teip brangus istoriszkos Lietuvos paminklas, Rambynas, ne butų lietuvių palaikytas.

Prusų "Lietuvininkų Susivienyjimas", anot praneszimo "N.L.C.", teipgi pereitus metus szauniai pasidarbavęs. Jo tapus iszleista knįgutē "Bendraitē", o tolesniame savo gyvenime "Susivienyjimas" prižadąs daugiau pasidarbuoti, daugiau knyguczių iszleisti, ant galo, per įtaisymą atskirų kuopu, paplatinti terp Prusų lietuvių iszleidimus teip tikrosios Lietuvos, kaip ir Amerikos lietuvių. Vargas vien yra tame, kad Prusų lietuviai meiliaus iszleidžia pinįgus ant visokių czesnių ir puikavimų negu ant apszvietos reikalų. Vienintēlēs knygutēs, kurios yra labiaus czia perkamos, tai "Kalendros", kurių kasmet iszperka apie 25 tukstanczius egzempliorių, prie ko dar apie 5—8 tukstanczius perkupczių dykai žmonēms iszdalijama. Tuo tarpu laikraszczių skaitanczių vargiai rasis penkta dalis. Tokio apsireiszkimo priežastis "N. L. C." mato žmonių godume ant skatiko ir vangume ant skaitymo ir ant apsiszvietimo.

"N.L.C." ragina Prusų lietuvius sutverti "Tēvynēs Mylētojų Draugystēs" kuopą. Jau toks užmanymas buvęs įnesztas ant laikyto Tilžēj lapkriczio mēnesyj pereitų metų "Susivienyjimo" susirinkimo, ir įneszimui keletas tikrųjų tēvynainių pritaręs, bet galutinas apsvarstymas įneszimo tapęs atidētas ant tolesnio laiko.

Ant penkių mēnesių kalējimo Tilžēs sudas nusprendē tarnaujanczią kaipo rasztininkē prie pirklio Everto merginą Johanna Vallatikę už paszlavimą 213 markių pinįgais ir dviejų piniginių kvitų ant sumos 274 markių.

Kiaulių turgus visai nusilpnējo. 27 d. gruodžio į Tilžę buvo atgabenta 300 kiaulių, bet prekēs buvo labai augsztos, reikalavo po 36—40 markių už vieną. Parszų buvo atgabentas tiktai vienas vežimas ir tie veik tapo iszpirkti.

Klaipēdoj sudegē namai Jono Szilmiszkio drauge su visu inventaru, susidedanczių isz vienos avies ir trijų visztų.

Pirmą Kalēdų dieną Triuszkiuos apdegē Kavolēs namai. Liepsnoms teko teipgi nemažai juvų ir drapanų. Trioba buvo įpirkta.

Antrą Kalēdų dieną Klaipēdoj ant ulyczios rasta suszalusį murininką Peszēlį. Peszēlis mēgdavęs iszsigerti ir gal but girtą ta nelaimē patiko.

Diszeraitis isz Mažeiczių važiavo į Rukus. Dēlej slydumo bevažiuojant szlajos paslydo ir smarkiai į plianto akmenį susitrenkē. Diszeraitis kulvircziais isz szlajų iszpuolē ir į akmenį persiskēlē nosį ir akį iszsimuszē. Dēlei smarkaus susižeidimo veik pasimirē,

Ant Venskų laukų rado suszalusį berną Radžuvaitį isz Erubiszkių.

Siautusi pabaigoj gruodžio audra gyvenantiems pamaryj žvejams ne mažai blēdies pridarē. Nors ledas buvo gana storas, bet nevisur vētrai galējo iszlaikyti Vietomis jis tapo iszlaužytas ir 2—3 szimtus metrų rytų link nuvarytas, pertai daug žvejų tinklų teipgi nugabenta. Žvejai isz Lujies neteko apie 30 tinklų, vertēs ant 1500 markių.

Apie Tepliavą tulas dvarponis turi nepaprastai turtingą kerdžių; jo turtas isznesza 12 tukstanczių markių.

Darbininkas Jonas Lutkus isz Lauksargių tapo sudo nubaustas ant vienų metų kalējimo už pavogimą nuo piniguocziaus Blocho 150 markių.

Javų prekēs Tilžēje: už kvieczius mokēta nuo 14,10 iki 15,50 markių; už rugius 12,00—13,40 Mk., už miežius 12.50—14.00Mk., už avižas 11.50—13.10Mk., baltiejie verdami žirniai iki 20.00 Mk., szienas 4.40Mk., sziaudai 4.00Mk. vis už du centneriu.

Klaipēdoj už szēpēlį kvieczių mokēta 6,05Mk. iki 6.30Mk., rugiai 4.95—5.25Mk., miežiai 4.35—4.60Mk, avižos 2.95—3.20Mk., baltiejie žirniai 8.00—8.50Mk., rainiejie žirniai 7.50—8.00Mk.; už centnerį sziudų 1.80—2.00Mk., už svarą sviesto 1.10—1,20Mk., už kapą kiauszinių mokēta 4.00 Mk.

Prekystē vēžių Lietuvoje.

Prekystē Lietuvoje iki sziol stovi dar ant neperdaug augszto laipsnio, bet visgi ji yra. Aplenkiant kitas jos szakas, paminēsime czia apie gana svarbią prekystę vēžių, pasiremdami tame dalyke ant praneszimų Vilniaus žuvininkystēs draugystēs.

Prekystē vēžių Lietuvoje prasidējo ne perseniai, rodos nuo 1880 metų, bet labiausiai pakilo ji nuo 1887 metų, kada turtingose rytinēs Prusijos ir Prusų Lietuvos upēse ir ažeruose atsirado vēžių maras, kurs daugybę vēžių isznaikino. Tas pats, teisybē, atsitiko ir tulose tikrosios Lietuvos upēse, kaip antai Lēvenyj, kur vēžiai tame laike visai isznyko. Nuo to tai laiko vēžių prekystē ir pakilo. Jau 1900 metuose vienas tik vēžių pirklys Micha iszgabeno isz Lietuvos į užrubežį arti 15 milijonų vēžių, vertēs ant 215-000 rublių. Dvideszimt metų atgal tas pats Micha atidengē vēžių prekystēs centraliszką staciją ant kranto Žeimēnų upēs, Vilniaus gubernijoj, į kur esti gabenami vēžiai isz yvairių Lietuvos ir Maskolijos gubernijų, ypaczgi isz Smolensko ir Volynijos. Vēžių rinkos tapo uždētos teipgi ir kitose gubernijose, pakraszcziuose upių ir ažerų, į kur vietiniai gyventojai, užsiimantiejie gaudymu vēžių, gabena ant pardavimo, o isz czia persiunczia juos į centraliszką staciją, į Naujuosius Szvenczionius. Gaudymu vēžių užsiima tankiausiai vasaros laike, pradedant nuo gegužēs mēnesio iki rugsējui. Budas gaudymo vēžių yra yvairus: gaudo juos tam tikrais tinklais, naktį su žiburiu, arba teip vadinamais dvibradžiais. Gaudymu vēžių užsiima paprastai kaimiecziai, ukininkai, kurie paskui parduoda juos vēžių prekystēs agentams, gaudami nuo 10 iki 12 rublių už tukstantį. Agentai gi supirktus vēžius sortuoja ir gauna nuo 15 iki 70 rublių už tukstantį. Agentų supirkti vēžiai sudedami esti į tam tikrus buczius ir suleidžiami į upę ant apmazgojimo jų nuo pieskų. Czia vēžiai perbuva kartais iki 7 dienų, paskui iszima juos isz vandens, apdžiovina ir sudeda į tam tikrai padarytas skrynias, iszklotas sausoms samanoms. Teip sudavadytus vēžius siuncza į Szvenczionius, o isz czia vēl, iszsortavę, gabena į prekystēs centrą ant upēs Žeimēnų. Szvenczionių stacija turi pavidalą daržinēs, ji susideda isz dviejų dalių: vienoj dalyj vēžius sortuoja, kitoję — džiovina. Po iszsortavimo vēžius suleidžia ant vienos dienos į tam tikras medines skrynias, kurias sumerkia į tekantį, czystą vandenį. Iszēmus gi ir apdžiovinus vēžius deda į pintines, aprupintas sausoms samanoms, ir paskui jau gabena į užrubežį, ypacz į Berlyną. Kiekviename vagone telpa apie 2000 pintinių su vēžiais.

Prie sortavimo, žinoma, pasitaiko rasti ir visai smulkius vēžius o teipgi ir pastipusius. Reikia patēmyti, kad skaitlius stimpanczių vēžių ypatingai priklauso nuo atmainų oro ir nuo gaudymo budo. Lytingose ir szaltose vasaros laiko dienose stimpa nuo 6 iki 10 nuoszimczių sugaudytų vēžių, sausose gi dienose stimpa jų net 20 nuoszimczių ir daugiau. Abelnai imant nuoszimtį negerų vēžių galima rokuoti nuo 30—40%. Silpni ir smulkus vēžiai prie sortavimo esti arba sumetami atgal į vandenį, arba juos czia tuojau, Szvenczioniuose, marinuoja ir paskui siunczia į Berlyną. Gyvenantiems upēse ir ažeruose vēžiams, be abejonēs, daug kenkia mētymas atgal pusgyvių, o kartais ir visai pastipusių vēžių, kurie paskui pudami ir užterszdami vandenį, negali gerai atsiliepti ant gyvųjų. Isz Szvenczionių kasmet iszsisiunczia į Berlyną apie 4 milijonai vēžių, renkamų czia isz yvairių gubernijų. Daugiausiai ateina jų isz gubernijų Smolensko ir Volynijos, nes apie 50% visų atgabenamų vēžių; tolinus eina Vitebsko gub. su 12%, Vilniaus ir Kauno — 10%, Gardino — 7%, Minsko — 7%, Mogilevos — 4%, ir gubernijos: Kijavo, Kalužos, Ufos, O-

renburgo ir visa Lenkija duoda 11%.

Sortavimui ir sudėstymui į pintines vėžių užsiima apie 20 darbininkų, tankiausiai vaikai ir mergaitės 12—14 metų. Dirba jie už 30—40 kapeikų ant dienos, dirbdami prie to nuo 4 iki 6 ryto, paskui nuo 1 iki 6 val. ir nuo 9 iki 11 val. vakare.

Prekystė vėžių, be abejonės, galėtų ir augszcziau pakilti, jeigu ji butų atsakancziai vedama. Pirmiausiai reiktų neatbutinai padavadyti teip, kad vėžiai butų gaudomi tik atsakancziame laike, ne gaudyti visai mažų vėžiukų, neiszaugusių, ir sumažinti skaitlių negerų vėžių, ką galima pasiekti, jeigu pergabenimas jų isz vietos į vietą atliekamas butų prie žemos temperaturos. Kad vėsesnis oras yra atsakantesnis pergabenimui vėžių, tą parodo isztirinėjimai Schreiderio, kurs atrado, jog daugumas prėskų vandenių vėžių atmainų atsižymi savo didumu ir pavidalų yvairumu labiaus szaltuos krasztuos, sziauriniuos ažeruos ir upėse, negu vandeniuos sziltesnių krasztų. Ant palaikymo ir vaisinimo vėžių Lietuvos upėse ir ažeruos reiktų, kad pagauti jauni, mažiukai vėžiai butų veikiai suleidžiami atgal į vandenį. Nebutų czia teipgi be naudos, jeigu laikas gaudymo vėžių butų labiau kontroliuojamas ir daugiaus atydos atkreipta ant vėžių ligų, kurios kasmet beveik daugybę jų isznaikina. Prie tokių sanlygų prekystė vėžių, atneszanti musų krasztui nevisai menką pelną, galėtų pasiekti atsakantį sau laipsnį.

Isz Amerikos.

Geda Amerikai.

Viena Italijos aristokratė, graf. Fanny Zampini, kuri trys mėnesiai atgal atvyko į Suvienytas Valstijas kad apsipažinti su szios szalies žmonėms ir jų gyvenimo sanlygoms, idant sugrįžus į Italiją pradėti agitaciją ant sulaikymo emigracijos isz savo szalies, dabar, prisilaikydama New Yorke, sziaip atsiliepė apie amerikonus: Amerikonai, nepažinodami Italijos, mano kad pas mus vieszpatauja abelnas skurdas, kad ypacz darbininkės užlaikomos yra biauriau negu vergės. Ne, teip pas mus nėra. Italijos biedniokai randasi kur kas geresniose sanlygose negu biedniokai Amerikos. Italijoj asz teipjau gyvenau terp vargdienių, bet niekur nepatėmyjau tarp jų tokio didelio skurdo, kaip kad czia New Yorke. Asz da negirdėjau, kad dideliuos Italijos miestuos kas nors butų isz bado numiręs, o czia New Yorke tas po porą syk kasnedėl atsitinka. Jus, amerikonai, turite puikius įtaisymus, teisybė, bet jusų vargdieniai — kaip baisiai jie kenczia. Pas mus darbininkai prie darbo gieda, dainuoja, — parodykite man nors vieną vietą Amerikoj, kur darbininkas prie darbo galėtų dainuoti. Nežiurint ant neva demokratiszko vieszpatystės sutaisymo jusų szalyj varguoliai ir visa darbininkų luoma kenczia biauriausį paniekinimą ir brutaliszką prispaudimą isz szalies valdanczių luomų ir didžturczių. Yra czia, teisybė, labdarystės įtaisymai, tankiausiai privatiszkų ypatų užlaikomi, bet tai yra tik lasas jurėse Amerikos minių skurdo. — Sunku butų nesusitaikyti su žodžiais italiszkos aristokratės.

Ažuot anglims — kulkoms pavaiszins.

SOUTH DANVILLE, Pa. Ant einanczio į Harrisburgą Pennsylvania R. R. Co. trukio su anglimis užpuolė apie 200 farmerių ir, be matant, keturius vagonus isztesztino. Dažinojus apie tai geležinkelio kompanija, leisdama dabar trukius su anglimis apginkluoja juos gauja policistų, kuriems prisakyta szauti kiekvieną, kuris norės nuo trukio anglis "vogti". Tą paveikslą žada pasekti teipgi Reading ir Lehigh Valley kompanijos, kadangi žmonės, priversti paskutinės bėdos dėlei stokos kuro, juo toliau, juo tankiau pradeda buriais užpuldinėti ant einanczių su anglimis trukių ir gelbiasi, kaip gali, kad nesuszalti. Taigi gadynė virto. Keliolika pralobėlių apgniaužė į savo rankas visus szalies turtus ir gali mėtyti ir vėlyti laime visos szalies gyventojų, teip kad nė nepasijudink. Ir žmonės kenczia, ne žino kaip pasigelbėti, ne mato wo liegt der Hund begraben" jų laimės ir nelaimės.

Pavoge redaktoriu.

SALT LAKE, UTAH. Vietinio universiteto studentai padarė sumiszimą, kurio pasekmė buvo pavogimas laikraszczio "Chronicle" redaktoriaus Parker B. Pratt. Tulas J. Cummings, kurs viename su redaktorium kambaryj gyveno, pasakoja, buk atėję pas juos apie 20 studentų, abudu su chloroformu po prievartą užmigdę ir iszgabenę, nežinąs kur. Cummings prabudęs ant ulyczios pamestas, o redaktorius dingęs drauge su studentais. Policija jieszko dabar, kur tie vagiliai su pavogtu redaktorium galėjo pasislėpti.

Del stokos kuro.

BROOKLYN, N. Y. Apie 200 vyrų, moterų ir vaikų užpuolė ant stovinczių septynių anglims prikrautų vagonų Long Island geležinkelio ir maiszais, pintinėms bei vežimais ėmė gabenti namo, prie to kaudamiesi su geležinkelio tarnais, kurie stengėsi juos nuo vagonų nuvyti. Tokiu budu iszgabenta apie du szimtu tonų anglių. Tie neva vagys apreiszkė, kad jie turi su savim ir pinigus ir gali už paimtus anglis tuojau užmokėti. Jeigu jie per spėkas ima anglis, tai tik dėl to, kad tokių nė už pinigus negali gauti.

Nori uždet mokesczius ant nevedusiu.

Kongreso pasiuntinys F.D.Campbell isz Kansas įneszė bilių apie apmokesczaivimą nevedusių. Pagal tą bilių, kiekviens vyriszkis neapsivedęs iki 30 metų, turi mokėti 50 doliarių metinės mokesties, ir jei jis sekancziuose metuose neapsivestų, tą mokestį padvigubinti. Kiekviena neapsivedusi iki 25 metų mergina turėtų mokėti 5 doliarius, padvigubinant tą mokestį už kiekvieną sekantį neapsivedimo metą. Surinkti tokiu budu mokeseziai turėtų eiti ant suszelpimo apsivedėlių turinczių szeszetą vaikų. Jie gautų po 100 dol. kasmet paszelpos.

Iszpranaszavo mirti.

ROCKSBURG, N. J. Tula žynė, užklausta turtingo farmerio Samuel Hinclingo kada jis mirsąs, pažiurėjus jam į ranką pasakė, kad jis tą paczią dieną apie 9 valandą vakare su sziuo svietu atsisveikinsęs. Farmerys parėjęs namo papasakojo apie tai savo paeziai ir abudu isz tos pranaszystos juokėsi, bet vakare, 8.45 valandą farmerys umai apalpo ir numirė. Mat žmogus, nors ir juokėsi, bet visgi pranaszystė jam giliai szirdin įsmigo ir tas gal ir mirtį priskubino.

Ingersoll'is trampu.

So. CHICAGO, ILL. Anglių sukrovoj policija rado czia panedelyj bemieganti 14 metų vaikiną, visai apdriskusį ir suvargusį, kurs pasirodė esant garsaus neseniai pasimirusio Amerikos rasztininko ir kalbėtojo Roberto Ingersoll'io brolėnu. Vardas jo yra Percy Ingersoll. Jau metai atgal jis esąs pabėgęs nuo savo turtingų tėvų, gyvenanczių Manitoboj, ir per visą laiką važinėjęs ir pėsczias keliavęs po visas Suvienytas Valstijas kaipo trampas (valkata). Pabėgęs jis todėl, kad nenorėjęs mokytis.

$50.000 už incziepyjimą rauplių.

Tula Miss Grace Vorghes, Chicagoj, apskundė firmą Truax, Green & Co ant $50.000 atlyginimo už tai, kad ta privertė ją duoti sau rauples įcziepyti. Ji nuo seniau jau toje firmoj dirbo, gaudama po $100 algos ant mėnesio, bet kompanijos verczlama įsicziepyti ji, nenorėdama darbo žudyti, pasidavė jų vertimams, bet nuo to syk apsirgo ir dabar jokiu darbu negal užsiimti. Tos dėl priežasties ji apskundė firmą, kad jai užmokėtų $50.000 atlyginimo.

Nesiskubina priimt „dovaną".

WASHINGTON, D.C. Užveizdas užrubežinių dalykų įsakė amerikoniszkam konsuliui Berlyne, idant tas praneszių Vokietijos valdžioms, jog atidengimas paminklo Friderikiui Didžiamjam, kurį keizeris Vilius dovanojo Amerikai, turįs but ant tulo laiko atidėtas, kadangi klausimas apie vietą to paminklo pastatymo nėsąs da iszrisztas. Iki kol tas įvyks, tegul geriau Vokietija nesiskubina paminklą į Washingtoną siųsti.

Skurdas vercza prie patžudystes.

STERLING, ILL. Tulas Michael Sellers, vaikinas apie 25 metų, ilgą laiką niekur darbo negaudams užmanė papildyti patžudystę. Jis szoko į upę jieszkoti sau galo, bet arti buvusiejie žmonės, nutėmiję tai, isztraukė jį isz vandės ir dar spėjo atgaivinti.

Perdaug laikraszcziu skaito.

SYRACUSE, N.Y. Baptistų kunįgas C. H. Wetherba turi maniją laikraszczių skaitymo. Žmogus teip yra laikraszczių skaitymu užimtas, kad neįstengia net savo kunįgiszkų pareigų atlikti; todėl ant galo pagalios pametė kunigystę ir pilnai atsidavė skaitymui. Jis prenumeruoja 126 yvairiausio turinio laikraszczius.

Nori kad moteris butu urede.

NEW ORLEANS, LA. Didžiausias vietinis moterų kliubas "Era" padavė praszymą miesto majorui, idant tas praszalintų nuo urėdo ulyczių komisorių, o jo vieton pastatytų moterį, kadangi moteris visada labiau rupinasi apie valumą ir todėl priverstų, kad miesto ulyczios butų visados nuvalytos. Prie dabartinio ulyczių prižiurėtojo, tos biauriai neszvariai esą užlaikomos.

Aprubežiavimas girtuoklystes.

NASHVILLE, TENN. Tennessee valstija užmanė aprubežiuoti skaitlių vietų, kur svaiginanczius gėrimus parduoda. Joks miestas ar miestelis su mažiau kaip 5000 gyventojų neturės tiesos pardavinėti gėrimų. Vietos, kur galima bus gauti alaus ar degtinės, bus tik asztuonios visoj valstijoj, butinai miestuose: Nashville, Memphis, Knoxville, Chattanoga, Jackson, Bristol, Columbia ir Clarksville.

Upes iszsiliejimas.

PORTLAND, OREGON. Dėlei ilgų ir smarkių lytų upė Willamette iszsiliejo ir panėrė vandenyj visą apielinkę. Isz žmonių rods nieks neprigėrė, bet pražuvo daug gyvulių, iszplovė geležinkelių linijas, teip kad trukiai ant tulo laiko turėjo paliauti bėgioję. Daug statomojo materijolo teipgi vanduo nuplovė.

Trukis suvažinejo.

Netoli Chicagos, apie Riverdale bėgantis ekspresinis trukis Illinois Central pagriebė kryžkelė važiuojantį vežimą, kuriame sėdėjo dvi ypatos. Vežimą sudaužė ir jame sėdinczius ant vietos užmuszė. Isz rastų pas užmusztuosius popierų pasirodė, kad nelaimingiejie yra John Van Deras ir jo pati, gyvenanti tenpat Riverdale.

Juodveidziu kova.

BLOOMINGTON, ILL. Apie 25 juodveidžiai, vyrai, moterys ir vaikai pradėjo terp savęs kovą, szaudydamies isz revolverių ir piaustydamies barzdskuczia's. Po užbaigtai kovai ant žemės gulėjo keletas lavonų ir ne mažai sunkiai sužeistų.

Audra.

PITTSBURG, PA. Szlose aplinkėse pereitą nedėlią siautė smarki audra, kuri ne mažai blėdies pridirbo, ypacz ant geležinkelio linijos "Pennsylvania R.R." Apie 5000 tavorinių vagonų buvo sulaikyta ant paszalinių linijų, kadangi svarbiausioji linija nukentė daug pažeidimų.

Auksa rado.

CORTLAND, Mass. Szioje apielinkėj, kaip laikraszcziai garsina, žemėse tapę atrastos aukso gyslos, duodanczios aukso vertės ant 200 dol. nuo tonos iszkasynų. Auksakasiai, buvusiejie Australijoj ir Pietinėj Afrikoj, tvirtina, kad randamas czia auksas yra geras.

Žeme inskilo.

WHITMAN, Mass. Pereitą sanvaitę szio miesto gyventojai buvo iszgązdinti smarkia eksplozija, kuri padarė ilgą, apie ½ mylios, ir 2 colių plocžio plyszį žemėje. Kokios priežastys pagimdė tą eksplioziją žemėje, iki sziol neisztirta.

Teatro direktorius subankrutavo.

Adolf Phillip, New Yorko vokiszko teatro direktorius subankrutavo. Jo skolos siekia 65426 dol. Buvusiejie aktoriai ir aktorės, kuriems algos likosi neiszmokėtos, nusibankrutijusį direktorių apskundė sudan.

Laivas paskendo.

ATLANTIC CITY, N. J. Arti Ship Bottom jurių žibintuvo paskędo plaukiantis isz Turks Island į New Yorką laivas "Abiel Abbott". Isz buvusių ant laivo 9 žmonių 5 likos iszgelbėti, kiti gi turi but prigėrę.

Banka iszplesze.

SOMERTON, OHIO. Nežinomi plėszikai iszplėsze czia banką, paszluodami 6000 doliarių. Policija iki sziol vagilių neįstengė susekti.

Ant kopeczin pasikore.

WAUKEGAN, ILL. Pasiuntus du savo vaiku į mokslainę tula Rebecca Hills Castle paėmė virvę ir ant kopėczių pasikorė. Gal but vargas, kokiame ji gyveno, privertė ją tą patžudystę papildyti.

Žmogžudyste.

WARREN, ILL. 64 metų senas farmerys John Bradshaw, kurs viens pats ant savo didelės farmos gyveno, tapo nežinomų galvažudžių sukonėveiktas. Jo lavoną rasta tarpduryj pamestą.

Gaisrai.

MILWAUKEE, WIS. Czia sudėgė 21 d. sausio didelė kiaulių skerdinycza "Plankinton Packing Co.". Blėdies ugnelės padarytos rokuoja ant 75.000 doliarių. Blėdį, žinoma, panesza czia asekuracijos kompanijos. Cziapat teipgi sudegė Grossmano szpikleriai. Blėdies skaito ant 75.000 dol.

CLEVELAND, OH. Sudegė czia ant Euclid ave. 2 namai. Ugnyje pražuvo dvi ypatos, o daug likosi sužeistų.

MARRISSEI, B. C. Laike užgimusio czia gaisro sudegė 4 žmonės, o 4 prapuolė, kurie gal teipogi sudegė.

SCRANTON, PA. Pereitos nedėlios panedėlyj, kaip panesza p. Petrikis, sudegė czia dvi krautuvės Wm. Chapell ir Moley. Ugnies padirbtos blėdies per abi rokuoja ant 200000 doliarų. Daug blėdies prie to padaryta Chapellio darbininkui, lietuviui J. Alinskui, kurio stubai užsidegus, beneszant daigtus laukan daugelį sulaužyta. Prie to sudegė ir jo knygynėlis.

READING, PA. Priemiestyj Wyomissing sudegė czia fabrikas Montebello Brick Co. Blėdies ugnies padaryta ant 175000 doliarų, asekuruota gi buvo tik ant 50000 doliarų.

ELIZABETH, N.J. Netoli nuo Linden sudegė didelė farma. Liepsnose pasiliko teipgi 51 karvė, kurių neįstengė iszgelbėti.

Nelaimes ant geležinkeliu.

LEAVENWORTH, WASH. Ant Great Northern geležinkelio linijos, netoli Chiwakune susimuszė du bėganti priesz viens kitą trukiai, prie ko dvylika žmonių likosi užmuszta, terp tų gi daugelis mirtinai.

SOUTH FREEPORT, ILL. Bėgantis isz Chicagos pasažierinis trukis Great Western iszszokęs isz rėlių susikulė. Maszinistas ir peczkurys likosi užmuszti, du konduktoriai ir dvideszimts pasažierių sunkiau ir lengviau sužeisti.

Expliozijos.

PITTSBURG, PA. Carnegie varstotuose Duquesnej atsitiko smarki eksplioziją, kurios 5 darbininkai likosi mirtinai sužeisti.

ODENSBURG, N.Y. Alice Falls popieros dirbtuvėj eksplodavo garinis katilas. Trys darbininkai likosi užmuszti ir du sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ INDIANAPOLIS, IND. Ant susirinkimo laikomos czia kalnakasių konvencijos, prezidentas kalnakasių organizacijos John Mitchell savo kalboj prieszinosi pasidavimui darbininkiszkų unijų valdžios inkorporacijai, kuri tik labiau trukdytų organizacijos žingsnius kovoje už pagerinimą darbininkų buvio. Jis teipgi karsztai užsipuolė ant sudų padavadyjimų, už t. vad. "Injunction", sakydams, kad toki padavadyjimai darą gėdą demokratiszkai vieszpatystei, kadangi jie pilnai atiduoda darbininką ant malonės ir nemalonės visokių paszlemėkų, vadinamų sudžioms. Kalnakasių organizacijų kasierius Wilson iszdavė atskaitą isz visų prisiųstų aukų suszelpimui kalnakasių laike jų didžiojo sztraiko. Aukų sudėta: nuo yvairių kalnakasių unijų 258.343 dol., organizacijos fonde buvo 419.754 dol. ir paszalinių aukų, nuo visų simpatizuojanczių sztraikieriams žmonių, sudėta 1.967.026 doliarių.

¶ INDIANAPOLIS, IND. Kalnakasių unijų komitetas iszdirbo pliąną apie sutverimą miliniszko kalnakasių fondo, siekianczio 5 milijonus doliarių. Suma ta turėtų but surinkta teip isz uždėtų ant unijų sanarių mokesczių, kaip ir isz visokių paaukavimų. Surinkti pinigai eitų ant suszelpimo darbininkų — kalnakasių atsitikus dideliam sztraikui. Kastynių operatoriai tvirtina, kad tarp unijistų esąs padarytas slaptas pliąnas iszszaukti abelną sztraiką darbininkų dirbanczių minksztųjų anglių kastynėse, kaip veik tik jiems pasiseks surinkti minėtą sumą pinigų.

¶ LYMAN, MASS. Czionai susztraikavo darbininkai dirbantiejie prie surėžymo czeverykų ir prigulintiejie į organizaciją "Knights of Labor". Bet jų vietas tuojaus užėmė kiti dirbantiejie tuose pat czeverykų fabrikuose darbininkai, ne prigulintiejie į darbininkų organizacijas. Isz to įvyko tarp sztraikuojanczių su scab'sais kova, į kurią įsimaiszė ir policija, norėdama tvarką padaryti. Sztraikieriai vienok sumuszė ir policiją. Pribuvus policijai didesnėms spėkoms melynsermėgių į pagelbą, daugelį sztraikierių suaresztavo.

¶ RIVERVIEW, ILL. Sudegė czia didelę pianų dirbtuvė, kurioj dirbo apie 300 darbininkų. Kadangi beveik visas kaimas vien isz tos dirbtuvės užsilaikė, tai dabar, jai sudegus, vietiniai gyventojai atsirado sunkiame padėjime.

¶ CHICAGO, ILL. Nuo 1 dienos vasario, Union Traction Co. žada pakelti visiems peczkuriams ir tepėjams maszinų ant motorinių stoczių mokestį ant 10%. Prie to sutarta jau su darbininkais, kad tie ažuot 11 valandų per dieną dirbs dabar tik asztuonias.

¶ KENSINGTON, ILL. Illinois Terra Cotta Co. dirbtuvėse susztraikavo 80 darbininkų reikalaudami padidinimo mokesties už darbą ir sutrumpinimo darbo valandų nuo deszimt ant asztuonių per dieną.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Isz Ansonia, Ct.

12 d. sausio atsilankė pas mus kun. V. Dilionis, kolektuodamas ant naudos lietuviszkos neprigulmingos parapijos Waterbury, Ct. Perėjęs per visus Ansonijos lietuvius surinko jis sau porą centų, bet kiti, paabejoję apie Dilionio kunįgystę, nuėjo pas airių kataliszką kunįgą ant pasiteiravimo. Kunigas, peržiurėjęs atnesztas nuo Dilionio kvitas, kokias jis iszduoda aukautojams, pasakė, kad jis nėsąs kataliszkas kunigas ir galima jį suaresztuoti. Žmonelės teip ir padarė, nubėgo į policiją ir norėjo iszpirkti ant Dilionio varentą, bet policija iszklausius visko ir peržiurėjus tas paczias kvitas pasakė, kad kun. Dilionį nėra už ką aresztuoti, kadangi jo kvitos yra legaliszkos. Dilionis yra kunigu angliszkos episkopaliszkos bažnyczios ir turi kunigiszką diplomą. Nieko nepeszę policijoj, karsztuoliai jieszkojo Dilionio norėdami jį nors sumuszti, bet suuodęs, apie tai Dilionis isz Ansonijos veik prasiszalino.

Luciperis.

Isz Shenandoah, Pa.

Pereitą sanvaitę, 14 d. sz. m. baisi nelaimė patiko czia tris musų tautieczius: Žilinską, Jaukszą ir Bauszevicziu. Jie mat nuėjo į kastynes ant nakties dirbti, bet vos jiems pradėjus darbą kastynėse įvyko gazų eksplozija, kuri Žilinską užmuszė ant vietos, o Jaukszą ir Bauszevicziu sunkiai apdegino. Juodu beveżant į Ashlando ligonbutį, Jauksza ant kelio pasimirė. Jis paliko varge paczią ir asztuonetą vaikų, kurių vyriausias dar tik 14 metų turi. Bauszevicziu, nors teipgi sunkiai sužeidė, daktarai tikisi da iszgydyti.

Isz Waukegan, Ill.

Musų parapijos reikalai iki sziol ėjo gerai ir terp parapijonų buvo sutikimas. Tik dabar apsirgus senam parapijos kasieriui ir atsisakant jam nuo kasierystos, prie iszrinkimo naujo buvo kilę vaidai. Suszaukus nedėlioj susirinkimą, prie apsznekėjimo yvairių parapijos reikalų, apie užbaigimą statymo klebonijos ir apie iszrinkimą naujo kasieriaus, vienas isz susirinkusių parapijonų J. Ž. atsistojo ir ėmė parapijonus barti, kam jie nori rinkti parapijai kasierių isz savo tarpo, kad tokiu kasierium galįs buti patsai parapijos galva, taigi kunigas, kaip tai esą visose kitose lietuviszkose parapijose Amerikoj. Jeigu, girdi, mes savo kunigui neiszsitikim, tai už ką mes jį laikom, už ką laikome szventas miszias, kurias jis bažnyczioje laiko ir kurių mes klausomės; už ką turime laikyti iszpažintį, kurios jis mus iszklausinėja ir iszriszimą duoda. Jei, girdi, mes kunigui neiszsitikim, tai negalim nė jo miszių klausyti, nė ant iszpažinties pas jį eiti. (Kunigas prie miszių ir prie iszpažinties yra vienas dalykas, o parapija ir jos kasa kas kitas. Abu dalykai neturi terp savęs nieko bendro. Red.) Ant szių jo žodžių daugumas prakilnesnių parapijonų ėmė szaukti: „nepriimtas balsas! nepriimtas balsas!"" — ir užmanytojas pavedimo kunigui parapijos kasos su pora savo szalininkų turėjo nutilti. Negerai, kad terp tų paczių parapijonų atsiranda vaidininkai. Daryta mat tai buvo su kunigo žinia, kurs manė, kad senam kasieriui dėlei ligos atsisakius nuo kasierystos, dabar bus jam lengviau parapijos pinigus į savo rankas paimti. Apsiriko vienog, kadangi mat ir terp parapijonų yra sumanesnių žmonių, kurie pataikys parapijos reikalus ir jos kasą vesti.

Grinoris.

Isz visur.

‖ Caras Mikalojus savo varduvių dienoj, „teikėsi maloningai" paliuosuoti visus į Siberiją iszsiųstus studentus, nors isztremtiejie visai negeidžia tos jo malonės ir net protestuoja priesz ją. Dalykas mat toks: valdžia, bijodama, kad savo žiauriais apsiėjimais ir iszsiuntinėjimais į Siberiją neužkeltų prieszais savę naujus protestus ir maisztus universitetuose, nutarė isztremtuosius studentus grąžinti atgal į europeiszką Rusiją. Isz antros vėl pusės atkakus į Siberiją 114 vyrų ir moterų, ėmusių karsztą dalyvavimą revoliucijiszkame judėjime Rusijoj, „socialistų susivienyjimas" Siberijoj įgijo daug sąnarių ir per tai paskutiniuose laikuose pradėjo smarkią socialistiszką propagandą varyti. Taigi, kad susilpninti socialistiszką agitaciją Siberijoj, caras ir užmanė padaryti „malonę", sugrąžinti iszsiųstuosius. Vidaus dalykų ministeris Pleve teipgi nelabai geidžia iszsiuntinėjimo revoliucijonierių, kadangi tokiu budu tie savo revoliucijonieriszkoms idėjoms užkrecziа net tolymiausius vieszpatystės pakraszczius. Ta caro malonių komedija prasidėjo jau piutės mėnesyj; tam tikslui buvo pasiųstas į Siberiją kunigaiksztis Sviatopolk Mirskij, idant jis, teip sau isz tolo, įkalbėtų isztremtiemsiems praszyti caro dovanojimų. Pirmoj pusėj piutės mėnesio policija įsakė visiems isztremtiniams pributi paskirtam laike į centraliszkas vietas. Isz syk nieks nežinojo, kam tas susirinkimas reikalingas, kadangi policija jo mierius slėpė, nenorėdama ministerio kompromituoti; ji mat gerai žinojo, kad politiszkiejie prasikaltėliai, radę progą kuomi nors dasėsti valdžiai, tos progos jokiu budu nepraleistų. Taigi susirinko jų apie 40 ypatų. Isztremti į Jakutsko guberniją turėjo susirinkti 19 d. piutės; bet kaip veik dasižinojo, kad ministras nori į juos prakalbėti, atsisakė susirinkti visi, ir pasiuntė tiktai tris delegatus. Ministeris su kiekvienu kalbėjo skyrium. Ant jo klausimo, ar nori grįžti atgal į Rusiją, visi atsakė patvirtinaneziai, bet ant klausimo, kokių isztremtiniai dabar prisilaiko nuomonių — visi atsakė tylėjimu. Susirinkusiems į Atczinską ministeris prižadėjo paliuosavimą, jeigu tik jie prižadą, sugrįžę, neimti dalyvumo revoliucijiszkame judėjime. Ant to vienog nieks nesutiko. Tokį pat atsakymą ministeris gavo ir nuo Krasnojarsko isztremtinių. Gyvenantiejie Jakutske politiszki isztremtiniai, dasižinoję vėliaus apie mierius atsilankymo pas juos Sviatopolko Mirskio, pasiuntė jam sekanczią telegramą: „Žemiau pasiraszusiejie studentai, isztremti į Jakutską, nori geriau pasilikt isztrėmime, negu susitaikyti su valdžios reikalavimais ir grįžti atgal, kadangi tas yra prieszingu jų principams." Seka paraszai. Iszsiųstiejie į Oleminską teipgi telegrafavo: „Vidaus dalykų ministeriui: Kompromisą terp valdžios ir visų mus isztremtinių rokuojame už negalimą, todėl geriaus mums pasilikti ant isztrėmimo." Tokiu budu valdžiai niekas kitas nepasiliko daryti, kaip iszpildymui suteiktų caro malonių panaudoti prievartą.

‖ Kaime Avdiejievkoj, Permos gub., kaimo mokytojas norėdamas atitraukti žmones nuo girtuokliavimų, prie mokslainės atidengė veszus skaitymus nedėldieniais, prie to, kad geriaus juos pritraukti, nupirko magiszką lempą pardymui visokių ant drobės paveikslų. Bet sztai vieną szventą dieną ateina pas jį keletas girtų kaimieczių ir reikalauja nuo jo mokslainės raktų, o jis pats idant tuojaus isz kaimo iszsineszdintų, kadangi kaimas pripažinęs jį raganium, kurs su velnio pagelba leidžia ant drobės paveikslus. Su dideliu vargu iszmeldęs nuo kaimieczių daleidimą pasilikti iki rytdienai kaime, mokytojas tuo tarpu pasiuntė telegramą miesto pristavui, praszydams pagelbos. Nespėjo pristavas gauti da telegramos, kaip sztai kaimiecziai atsiuneczia pas mokytoją starostą su užprovytu karabinu; jam buvo įsakyta szauti į mokytoją; jei mokytojas turįs susineszimus su velniu, tai jo ir kulka neimsinti, ir tąsyk be jokio priesz valdžias atsakymo galima busę mokytoją isz kaimo iszvyti. Tik pas dėkavojant praeiviams, kurie dažinoję apie starostos mierį atėmė nuo jo karabiną, mokytojas iszliko gyvas. Vis tai mat vaisiai tamsybės, bet tam kalti ne pats žmonės, tik valdžios, kurios ne tiktai nesistengia apie apszvietimą savo žmonių, bet dar pancziojа augsztesnį jų protiszką pasikelimą. Juo žmonės tamsesni, juo geriau jie duodasi valdyti ir iszaudoti, o to juk carui ir reikia.

‖ Abelnai yra manoma, kad falszavimu valgio produktų užsiima vien tiktai dideliuose miestuose, kad mažesniuose provinciosziekuose miestuose ir miesteliuose tas nėra daroma, kad tokiuose visada galima gauti szviežią ir gryną pieną, gerą be jokių priemaiszų sviestą ir tt. Tuo tarpu darkymas valgio produktų darosi ir mažesniuose miestuose. Pagal isztyrimus surasta, kad maksimum purvo (miligramuose) ant kiekvieno litro pieno primaiszoma: Wuerzburge — 8,1; Leipzige — 11.5; Muenchene — 27.9; Berlyne — 50.0; Moskvoj — 56.6; Saratove — 62.0; Hallej — 72.0. Neiszkosztų nevalumų (maksimum) ant kiekvieno litro pieno: Wuerzburge — 40.5; Leipzige — 5.75; Muenchene — 139.5; Berlyne — 150.0; Hessene — 212.0; Moskvoj — 283 ir Saratove — 310.0. Kad geriau suprasti, kaip vodingi yra tie nevalumai valgių produktuose, priminti reik, kad pagal Anglijos tiesas nutekantis vanduo isz fabrikų ir kitų užvedimų, užlaikantis savyje 40 miligramų nevalumų ant litro, negali but daleistas į vandens įvadas, kuriuomi aplinkinių gyventojai naudojasi. Saratovo piene randasi 310.0 milimetrų purvo, taigi, pagal Anglijos tiesas, tokį pieną negalima butų ne į upę supilti, kad neužterszti vandens.

‖ ESKIMOSU NYKIMAS. Kaip kitą syk, užplaukus civilizuotoms tautoms, mažinosi skaitlius indijonų, teip dabar povaliai baigia nykti sziaurių gyventojai eskimosai. Anot oficiero Peary, kurs keletą syk atliko kelionę į sziaurius, priesz dvideszimt metų aplinkinėse Smitho siaurumos eskimosų gyvenę dar apie 300. Keletą metų vėliaus tas pats keliauninkas Peary suskaitė jų jau tik 234, o dabar rodos jau jų nėra nė pilnų 200 gyventojų. Kitose tolymų sziaurių apielinkėse patėmyta tą patį. Alaskoj, kur pirmutiniejie aukso jieszkotojai rado eskimosų da apie 3 tukstanczius, sziądien skaito jų nedaugiau per 500; už keleto metų be abejonės jie visai isznyks. Nykimo priežastis yra, turbut, ne vien susiliejimas jų su yvairiais ateiviais, kurie tulą jų valdybų dalį, kaip antai Alaskoj, užgriebė, bet teipgi ir vis sunkesnėms daromos jiems gyvenimo sanlygos. Gaudytojai didžuvių kasmet iszgaudo daugybę tų sziaurės jurių gyvulių, apsunkindami tokiu budu gyventojams medžionę, o jug eskimosai vien tik isz medžionės ant didžuvių ir palaiko savo gyvastį.

‖ Vokietijos parlamente socialistiszkas pasiuntinys Bebel smarkiai užsipuolė ant valdžios už eikvojimą vieszpatystės turto ant yvairių nereikalingų ir tankiai žeminanczių vieszpatystės garbę dalykų. Vieszpatystės iždе nepriteklius paeina iszto — kalbėjo Bebel, — kad valdžia visada nori loszti pirmą rolę politikoj, iki kurios da nepriaugo. Savo artileriją aprupino, girdi, naujoms kanuolėms, kurių vertė toli žemiaus stovi sulyginant su naujai iszrastoms. Su Haiti Vokietija pasielgė žiauriai, o bombardavimo tvirtynės San Carlos negalima nieku budu iszteisinti, juo labiaus, kad tas draskymas Venezuelės įvyko vien dėlei nepasotinamo godumo kapitalistų, į kurių eilias priklauso juk ir Kruppo firma. Buelow stengėsi Bebelio užmetinėjimus sumuszti, bet jo argumentai buvo silpni ir neužtektini. Iždo sekretorius Thielmann pripažino, kad finansiszkas Vokietijos stovis nupuolęs. Iki sziol turi jau 3 milijardus skolos, o tik ½ milijardo turto.

‖ Darbininkų padėjimas Londone, Anglijos sostapilyj, szįmet ypacz sunkus. Daugybė jų be darbo kenčzia alkį ir szaltį. Ypatingai daug jų randasi miesto dalyj, apie Mile End. Kartais, susirinkę dideliais buriais, apdriskę, iszblyszkę, traukia jie sostapilės ulycziomis, melsdami praeivių paszelpos. Kartais vėl, įgydami drąsos, traukdami ulycziomis užgieda revoliucijiszkas dainas, grasindami savo iszaudotojams, alintojams, didžturcziams ir dikaduoniams atmonyjimu už savo skriaudas ir prispaudimus. Kada gi pasibaigs kenczianczios draugijos dalies vargai?

‖ Vienoj vokiszkoj knygutėj ("Die Denkmaeler Kaiser Wilhelms des Grossen", Bremen, H. Engelke) apraszo, kad ciecoriui Viliui Didžiamjam Vokietijoj pastatyta 318 paminklų. Dirbo juos 106 "artistai" — taigi kiekviens turėjo po 3 Vilius nukalti — ir kasztavo visi jie su virszum 20 milijonų! Kiek tai pinigų ant niekų izmėtyta! Trys szimtai ir asztuoniolika paminklų pagarbinimui plėsziko, žmonių galabintojo! Kiek gi paminklų vokiecziai pastatė savo tikriems genijams — Goethei, Schilleriui, Lessingui, Beethovenui, Mozartui, Bachui, Kantui etc. etc.?

‖ Kliosztoriaus „perdėtinis Lissabonoj, Portugalijoj, už nedorą pasielgimą pavarė isz kliosztoriaus minykus. Kiti broliai, pasipiktinę tokiu, pagal jų supratimą neteisingu perdėtinio darbu, pakėlė sztraiką tuomi, kad jie atsisakė priimti valgį ir eiti ant dievmaldyscziu, reikalaudami sugrąžinimo pavarytųjų savo sanbrolių. Iszgirdęs apie tą atsitikimą vyskupas prisakė kliosztorių uždaryti.

‖ Zagrzebe, Galicijoj, Kuczių naktį laike pemenėlių miszių į vieną bažnyczią susirinko keletas jaunų vaikinų ir sulipo ant užlų. Kadangi paszalintams lipti ant užlų yra uždrausta, tai kunįgas su zakristijonų norėjo juos nuo ten nuvyti. Isz to kilo kova, laike kurios vaikėzai pradėjo mėtyti krotus ir su tais gintis, kuomet keletas pradėjo net isz revolverių szaudyti. Iszėję isz bažnyczios jie teipgi apdraskė ir kleboniją.

‖ Mieste Armagh, Airijoj, 25 d. sausio užgimė ugnis ir į trumpą laiką teip iszsiplatino, kad vietinė ugnasergių draugystė jokiu budu negalėjo užgesyti ir szaukėsi į pagelbą Belfasto ugnagesius. Sudegė deszimt didžiausių miesto krautuvių. Vienoj isz deganczių krautuvių radosi ganėtinas daugis dinamito, bet tą laiką spėjo iszgabenti.

‖ Italijos paeztų ir telegrafų skyriaus ministeris Galimberta žada užmanyti pasiuntinių butui paskirti 150 tukstanczių doliarių ant įtaisymo telegrafo be vėlų tarp Italijos ir Argentinos. Darbas, žinoma butų pavestas ant iszpildymo telegrafo iszradėjui Marconi.

‖ Bretanijos (Francuzijoj) gyventojai, užsiimantiejie gaudymu sardelių ir beveik vien tuomi gyvenantiejie, szįmet kenczia didelį vargą. Sardėlės kažin kur isz vandenių pranyko, bulvės teipgi visai neužderėjo, ir visi gyventojai, kurių yra apie 20 tukstanczių szeimynų, pradejo badą kęsti. Francuzijos valdžios neįstengia visų suszelpti.

‖ Odesoj, pietinėj Maskolijoj susitarę kaliniai skaitliuje apie 600, bandė iszsilaužti isz kalėjimo, bet tas jiems nepasisekė, kadangi paszaukta kariauna, kaip tai paprastai Maskolijoj darosi, pradėjo besiveržianczius laukan kalinius szaudyti ir tokiu budu privertė juos vėl grįžti į urvus. Du kaliniu myriop nuszauta ir daugelį sunkiai sužeista.

‖ Freiburge (Vokietijoj) pasimiręs universiteto profesorius Dr. Graeff paliko miestui 40 tukstanczių markių ant visokių labdaringų mierių, ant apszvietimo žmonių ir ypacz ant suszelpimo beturczių. Uždraudė vienog jis panaudoti ką nors isz paliktų pinigų ant statymo kam nors paminklų.

‖ Londone, Anglijoj, myriop prasudytas pulkauninkas Arthur Lynch, kurs laike karės Anglijos su burais perėjo su airiszku garnizonu į kariaujanczių burų pusę.

‖ Laike paskutinių audrų Danijoj tapo 16 žmonių užmusztas, 300 namų visiszkai sugriauta, 70 fabrikų kaminų ir 2 bažnyczių boksztu nugriauta, 70 malunų suardyta ir daugybė gyvulių užmuszta. Szisip triobų stogai tapo beveik visoj Danijoj nudraskyti, sveikų mažai užsiliko.

‖ Miestelyj Imola, Italijoj, anarchistas Mancini nudurė socialistų vadą daktarą Onni. Abudu jie per tulą laiką vedė karsztą polemiką per laikraszczius, bet matyti Manciniui pritruko toje polemikoj argumentų, jeigu griebėsi už peilio.

‖ Danijoj ir ant apsiauczianczių ją vandenių siautė baisios audros, kurios ant sausžemio daugybę blėdies pridirbo, iszgriaudamos namus, iszlaužydamos giriose medžius, ant vandens ji daugybę laivų ir žvėjų valczių sudaužė.

‖ Po trumpos pertraukos vulkanas Stromboli (Italijoj) vėl pradėjo iszsiveržti. Iszmetami akmenis yra teip smarkiai, kad jie net tolesnes aplinkes pasiekia. Vulkano virszunė pridengta juodų dumų debesu.

‖ Riszaniaus gubernijoj vyriausybė paskyrė 872.620 rublių sekantiems reikalams: apszvietimui žmonių 42.742 rubl.; mediciniszkai dalei 252.860 rubl. ir beturczių aprupinimui 9.742.

‖ HAVRE, 22 d. szio mėnesio užsidegė francuziszkas garlaivis. Ugnis isznaikino virszutinius salionus ir gabinetus, bet į vidų nespėjo prisigriebti, ją spėjo užgesinti.

‖ Saksų policijos komisorius Schwarz nuvyko į Genevą (Szveicarijoj), su įsakymu aresztuoti kunigaikszczaitę Liudoviką, Saksų sosto įpėdinę. Szveicarijos valdžios vienog iszvijo jį laukan.

‖ Saratove, Maskolijoj, tarpe elgėtų policija atrado 14 metų vaiką, kuriam du seni elgėtos iszdegino akis ir vertė jį kalėdoti ant naudos savo budelių. Koks tai beszirdiszkas darbas.

‖ Meksike kas syk labiaus platinasi azjatiszkas maras. Mazattane juo toliau, juo daugiau ji aukų griebia, o isz czia perėjo jau ir į Torporico, į valstiją Sanora.

‖ Bolognos (Italijoj) universiteto profesorius Tizzoni praneszė karaliszkai mokslų akademijai, kad jis atradęs vaistą plauczių uždegimui iszgydyti.

‖ Charkovo gubernijos užveizdas paskyrė 150.000 rublių paviečzių žemstvoms ant įsteigimo žemesnių ir vidutinių mokyklų yvairiose gubernijos dalyse.

‖ Nepaisant ant Anglijos protestų, per Dardanelius Turkija vėl perleido vieną rusiszką povandeninį laivą naikinarčių kariszkas torpedas.

‖ Vakarinėse Indijose 22 dieną sausio iszsiveržė vėl vulkanas Souffiese. Ar szis iszsiveržimas padarė kokią nors blėdį, iki sziol žinių da nėra.

‖ Isz Guayaquil, Ekvadoro, ateina žinios, kad ten 25 d. sausio ryto mete jaustas buvęs lengvas žemės drebėjimas.

‖ Valdžios miesto Frankfurt ant upės Maino nusprendė savam mieste įkurti medicinos akademiją.

‖ Pereitą sanvaitę Zueriche, Szveicarijoj, jaustas buvo žemės drebėjimas.

Idėjos negali sulaikyti.

— Teveli! mielas! Ar manai, kad retežiais, pliekimu ir kankinimais įstengsi sulaikyti ar apmarinti kylanczią dvasią? Gerai gąsdinti tiktai tuos, kurie bijosi, bet nėra ko džiaugtis isz to, kad: "kol žmonės tamsus ir niekoneži no patol gera juos vesti ir valdyti. Todėl tie nauji rasztai mums visai nereikalingi — jie iszpaikina žmones."

Bet veltui. Jaunos srovės nesulaikysi. Žmonės negali miegoti ilgiaus, kada szviesos spinduliai pradeda smeigtis pro langus, pro plyszius. Jau ir tas, kurs ramiai sau gyveno ir lobo, turi ant galo pagalios savo akis pratrinti ir apsipažinti su savo stoviu ir su tai, kas jam akis užgavo. Neužtenka jau czia vieno žodžio, arba rustaus autoriteto. Negalima, kad ilgainiui žmonės, prakutę apsiszviesti ir prasižiurėti, ne imtų jieszkoti ir reikalauti prigulinczių sau žmoniszkų tiesų; nors pastatysi didžiausias kliutis, didžiausius užtvarus — vis vien, per juos ims veržtis ir griautis srovės jaunos prabudusios dvasios. Toki yra žmogaus prigimties įstatymai. Tą paliudija žmonijos istorija. Kad tauta prabudusi kyla ir nori gyventi savu gyvenimu, tai ir jos sąnarys gyvenk jos kvapu, jos dvasia. Kitaip negali buti. Norėsi naują dvasią kapan užkasti, — ji isz kapo leis naujas atželas.

— Gadynė virto! — Žinoma, gadynė verczias: tempora mutautur et nos mutamur. Laikas bėga nesulaikoma srove, o su jo srove viskas pryszakin slenka. Laiko upė vis tolyn žmoniją nesza. O ta srovė niekada nesustoja: vis teka, vis bėga — szviesi, skaisti, gryna, gaivinanti. Drumslės užpakaly palieka.

Boczių grįtelė užvakar buvo žema, susmukusi, apkiminėjusi, tamsi, neszvari. Langiukai — tiktai kumsztį prakiszti. Szią dien tėveliai stato naują grįczią — augsztą, gražią: viduje baltas kakalys, grindos; szviesu trioboj, dideli langai, ant stogo baltas kaminas....

Seniau buvo vergystė, baudžiava. Su laiku turėjo kitsip virsti, ir virto: vergystė, paskui baudžiava griuvo, žmonės atgavo pavergtą savo ypatiszką laisvę, pakėlė purvuos mindžiojamą savo garbę kaipo žmogaus, nors ponai ir valdonai priesz tai spyrės ir stengės ant visada juos pavergime laikyti. Su laiko bėgiu Saulėleidžių tautos suprato, kad jos gali ir be "szviesiausių karalių" mylistos gyventi — ir be žiurint nusikratė nuo tos ant jų sprando uždėtos "malonės". Jie pažino, kad žmonės lengviaus gali gyventi be valdžios "szviesiausiojo vieszpaties", valdant ir rėdant patys savimi.

Toks susipratimas jau veržiasi povalei ir į Saulėtekį, ir į Sziaurius. Ar caro budeliai įstengs tą srovę sulaikyti, ar akmenims užversti? Ne. Ve tus darbas. Nugalabins vienus, ant nugalabintų kapo stos jau keli kovėjai už idėją, už laisvę, už pavergtas žmonių tiesas.

Tikėjimo mokytojai, neapkęsdami naujos dvasios, džiaugiasi, kada caro tarnai plaka platintojus naujo mokslo ir žudo juos kalėjimuose ar požeminėse olose szaltos Siberijos. Jie sako: — Tie žmonės platina mokslą ne tik priesz valdžią, bet ir priesz tikėjimą.

Priesz tikėjimą? — Kaszin kas daugiau padaro priesz tikėjimą: ar tikėtojai, ar netikintieji? Girdėjau tikincziuosius sakant: — "Pakol mes gyvi, mums užteks pragyventi, o toliaus — ne praeis szimtas metų, o lietuvystės neliks nė dvasios: bus sumaskolinta ir supravoslavinta!" — Tai, ką tikintiejie pranaszauja.

Priesz tikėjimą?

Tikėjimas! — Kas yra didžiu, prakilniu, — nesiduoda tampyti ant surukusio kurpaliaus, netarnauja apdangalu saunorystei. Kas yra tikėjimas? Kaip raszte apie jį pasakyta? — Pasakyta: "Tikėjimas yra Szventos Dvasios įkvėpta dovana". Todėl tikėjimas tegul bus didžiu daigtu, tegul niekas nebando kitų tikėjimą mauti ant savo kurpaliaus. Kodėl gi "tikėjimo mokytojai" bijosi naujos dvasios apsireiszkimų? — Kad jiems isz "tikėjimo" neužtruktų... Negalima vienog netikėti į tai, kad "Kaip saikuosi, teip bus tau atsaikuota".

Prabudus dvasia tur plastėti ir gyvuoti, jos veikimo neįstengs sulaikyti vergimui žmonių padarytos užtvaros, nė iszkeikimai, nė saunorių neapykanta. Ji turi ant galo užvieszpatauti kaipo teisybė, lygybė, brolystė, meilė!

Pusdavatkės Vaikas.

Senovės žmonių amžiaus ilgis.

Pasitaiko rods ir dabar kaip kur žmonės, kurie susilaukia gilios senatvės, siekianczios kartais szimtą ar daugiau metų, vienok skaitlius ilgai gyvenanczių žmonių senovėj buvo didesnis. Keletą paveikslų parodo surinktos laike ciecoriaus Vespasiano vieszpatavimo statistiszkos žinios apie ilgai gyvenusius žmones. Ir teip: Parmoj trys žmonės susilaukė po 120 metų; vienas Brixellume susilaukė 125 metų; Placentijoj vienas gyveno 130 metų; Flaventijoj viena moteris 135 metus; Banonijoj L. Tarentius, Markaus sunus, ir Arminume M. Aponius — 140 m.; Tertula 137 m.; Velejatiume prie Placentijos szeszios ypatos turėjo po 110 metų, keturios po 120, viena 140 m. Isz istorijai žinomų žmonių nekurie teipgi yra ilgo amžiaus susilaukę. Teip antai Cato Censorius, budamas 86 metų senas, užsiiminėjo vieszpatystės reikalais su visu jaunikaiczio karsztumu, neparodydams jokių pėdsakų nusilpnėjimo proto ar atminties. Terentius Varro susilaukė beveik szimto metų, ir apie jį galima pasakyti, kad teip ilgai dirbo ir raszė, kaip ilgai gyveno. Plato numirė sulaukęs 82 metus amžiaus ir iki paskutinės savo gyvenimo valandos jis ne perstojo ant mokslų lauko dirbti. Isokrates, budamas 94 metų senas paraszė savo garsiausią veikalą Panathenaikus. Chrysippus savo 80 metuose amžiaus pradėjo raszyti knygą apie logiką; pati knyga liudyja apie tvirtumą jo dvasiszkų pajiegų. Kleanthes lavino savo mokytinius budams 99 metų senas. Sophokles susilaukė 100 metų amžiaus ir paskutinėse savo gyvenimo dienose paraszė tragediją Oedipus Coloneus. Jokiam poetui teip puikios tragedijos da nepasisekė paraszyti. Garsus poetas Simonides, budamas 80 metų senas, ėjo dar lenktynėms su kitais eiliavime. Rymionis Marcus Valerius Corvus turėjo 100 metų; tarp jo pirmosios ir szesztosios konsulystės perbėgo 47 metai tarplaikio. Teip jau senas buvo Metellus, kurs per paskutinius 22 metus savo amžiaus buvo vyriausiu kunigu. Quintus Fabius jau gana velyvame amžiuje tapo paskirtas auguru ir tą urėdą jis dar pildė per 62 metu. Livia, Rutiliaus moteris, turėjo 97 metus; Terentia, Cicerono moteris 103 metus; Clodia, Aufidiaus moteris, 115 metų. Apart tų, Hiero, Sicilijos karalius susilaukė 90 metų amžiaus. Masinissa susilaukė labai gilios senatvės ir vieszpatavo 60 metų. Cicero, savo raszte apie senatvę, pasakoja apie jį, kad jis net laike smarkiausio lytaus ir szalczių niekada savo galvos nepridengdavęs. Georgiss isz Leontium, mokytojas Isokrato ir kitų kiltadvasių vyrų, da gana gerai pasilaikė budams 107 metus senas. Tokio jau kaip Isokrates amžiaus susilaukė teipgi Pythagorietis Xenophilus isz Chalcis; iki pat savo myriui jis buvo laimingas ir garsus kaipo mokslinczius. Pasakojama teipgi, kad Arganthonius isz Gades, budamas 40 metų amžiaus pasiszventė vieszpatystės reikalams ir tarnavo jai per 80 metų. Asinius Pallio trecziojie savo istorijos knygoje pasakoja, kad Arganthonius gyvenęs pilnus 130 metų.

Nauji rasztai.

Paslaptys Magijos bei Spiritizmo szviesoje mokslo. Pagal svetimus szaltinius lenkiszkai sutaise F. J., verte J. Laukis. Chicago, Ill., spauda „Lietuvos", 1903, psl. 262.

Daugumas lietuvių yra matę kur nors miestuose, teip vadinamuos balaganuos, visokius parodymus „sztukų", kaip antai perdurimą peiliu rankos, isz kurios kraujas vienog nebėga, virimą kiauszinienės skrybėlėj; sukiszimą į gerklę ilgo nuo masto peilio, pražuvimą pinigo isz surisztos mazgan skepetaitės ir tt. Yra tai paprastos monininkų sztukos, bet yra ir daug painesnių, kurių žmogus isztikro nesupranta, kaip jos yra padaromos. Tokiame atvėjuje tariama, kad darytojas jų atlieka tai su pagelba dvasių, su kurioms jis turįs susineszimą. Mieriu szio knygutės yra parodyti, kad niekas nėra czia daroma su pagelba jokių dvasių, bet vien per monininko miklumą, gabumą, iszsilavinimą ir prie to su pagelba visokių tam tikrų prietaisų. Kadangi visas apraszymas tų magijos ir spiritizmo paslapczių remtas yra ant moksliszkos atžvalgos, tai ir skaitymas knygutės paprastam skaitytojui bus gal kiek sunkokas.

P a s i g u o d i m a s.

Grinorius (kavą gerdams): Szimts velnių! du mėnesiai esmi Amerikoj, kas antrą sanvaitę perku kavą, o nė syk negavau jos pavalgyti! Gaspadinė man vis tik skystimą gert duoda, o tirsztimus, ragana, pati suryja.

REIKALINGAS Geras zeceris prie "Lietuvos" spaustuves tuojaus.

Biblija turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniškom litarom išėjo iš po spaudos. Yra skyva kožnam vyrui ar moterei; ši knyga bus verta $5.00, dabar gaunama vien pas agentą Ant. Žemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Vietines Žinios.

— "Lietuvos" redaktorius p. Szernas jau antra sanvaite serga.

— Namuose po nr. 4429 State ul. Frank Lewis su kirviu nugalabijo moterį Stella Wright. Užmusztoji gyveno persiskyrusi su savo vyru ir užlaikė namus, kuriuos Lewis gyveno. Pėtnyczioj, parėjęs namon girtas Lewis paėmė kirvį ir skėlė nepatėmijusiai nieko gaspadinei į galvą. Suaresztuotas Lewis teisinasi, kad ne jis tai padaręs, bet degtinė. Vedant į policiją jis isszitraukė isz anczio barzdaskutį ir rėžė sau po kaklu, bet visai nepasipiovė. Nugabenta jį į ligonbutį, o paskui, žinoma, eis po sudu.

— Už elgėtavimą likosi suaresztuota 30 metų senumo moteris Cècilia Meymer ir jos maža 3 metų dukrelė. Suaresztuotoji turi namie sergantį nuo kelių mėnesių vyrą ir dar 3 mažus vaikelius, kurių ji vieną negali jokiu budu užlaikyti, kadangi jokio darbo ne gali gauti. Mat žmogui ne valia vogti, ne valia praszyti pagelbos elgėtaujant; jei darbo teipgi nieks neduoda — stipk isz bado!

— Saliune Ch. Wendt, nr. 609 Lincoln ave., terp siuvamų maszinų agento Geo. J. Jordan ir saliuniniako kilo ginczas dėlei 60 centų. Besiginczyjantiejie, negalėdami susitaikyti žodžiais, iszsitraukę revolverius, pradėjo szaudytis. Jordan, gavęs kulką į kaktą, susmuko, o saliunininką nugabenta kalėjiman.

— Buvęs studentas Robert Smith Parks apskundė Northwestern universitetą ant 50 tukstanczių doliarų atlyginimo už tai, kad jis kaipo studentas prie darymo eksperimentų su eksplioduojancziais gazais tapo eksplioziojos smarkiai sužeistas.

— Mokyklų komisija pakėlė algas visiems vieszų mokyklų mokytojams ant 50 doliarų daugiau per metus. Mokyklų perdėtiniui pakelta nuo 7000 ant 10000 doliarų metinės algos. Užgirta teipgi atidaryti 20 naujų mažiems vaikams ir 21 vakarinę mokyklą.

— Ant State ir Taylor ulyczių policija sugavo nuo seniai jau jieszkomu du galvažudžiu, negrą Nathan Rankins ir baltveidį Joseph Maloney. 15 d. gruodžio jie užmuszė krautuvės savininką Joną Koonsman isz South Bend.

— Policijos szefas O'Neill reikalauja, kad miestas paskirtų bėgantiems metams ant pridengimo policijos departamento kasztų 3 736480 doliarų, taigi 296932 doliarų daugiau negu pereituos metuos.

Pabėgęs isz Chicagos buvęs konstabelis Martin Howe, kurs buvo sudytas už užmuszimą James F. Harty, tapo dabar sugautas Springfielde, Mo. ir pargabentas atgal į vietinį kalėjimą.

— Tarnaujantis ant geležinkelio stacijos Chicago, Burlington & Quincy vagonų sujungėjas Charles Mooney, pereitą pėtnyczią, bejungiant vagonus likosi terp jų sutrintas.

— Pereitos pėtnyczios rytą apdegė dirbtuvė „American Folding Box Co." ant West Madison st. Ugnies blėdies padaryta ant 15 tukstanczių doliarų.

— Ant 51 ulyczios ir Archer ave. susikriżiavimo, Belt linijos tavorinis trukis užbėgo ant skersai bėganczio stytkario. Sužeistos likosi trys ypatos.

Draugyscziu Reikalai

"PONAS ir MUŽIKAI."

Teatras ir Balius.

CAICAGO. V. Kudirkos Giedoriu Dr-te losz teatrą "PONAS ir MUŽIKAI" nedelioj, 1 Vasario, Freiheit Turner saleje, 3417 S. Halsted St., terp 34 ir 35 ul. Prasides 6:30 vakare. Tikietai po 25 ir 35c. Drama "PONAS ir MUŽIKAI" perstato paveiksla isz baudžiavos laiku Lietuvoje, suredyta 5-se aktuose, kurioje bus 13 aktoriu užimancziu vietas: kunigo, ponu, žydu, mužiku, vyru ir moteru. Yra tai puiki žaisle, interesuojanti kiekviena žmogu. Kas ja losziant matys, džiaugsis isz savo pamatymo. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kvieczfame pasirengti ant szio gražaus perstatymo.

KOMITETAS.

ANGLYS DYKAI! Jeigu nori gauti dykai szmotuka kietos anglies, kuriu ne už pinigus dabar negali gauti, tai nepamirszk ateiti ant 6 didelio baliaus, parengto Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubo, nedelioj, 15 d. vasario, 1903, Freiheit Turner saleje 3417-21 S. Halsted st. Prasides 4-ta val. po pietu Muzika pirmos kliasos po direkcija pagarsejusio profesoriaus Fr. Kiefer. Inženga 25c. ypatai. Bus tai vienas isz dailiausiu ir linksmiausiu lietuviszku baliu priesz užgavenes. Kožnas bus szirdingai priimtas ir ras sau linkimesni vakara negu kur kitur. Paguodotas balius del paguodotu žmoniu. Visus szirdingai užpraszome. Komitetas.

Chicago. Parapija Apveizdos Dievo tures savo trecziа metini pikninka subatoj, 4 d. liepos (Forth of July, 1903) darže Reissings Grove, Riverside, Ill., todel meldžia visu kitu draugyscziu nedaryti toje dienoje baliu ne pikninku, idant vieni kitiems neužkenktumem.

Klebonas ir Komitetas.

Parapijos Apv. Dievo Sekr.
A. Peczinkais, 668 S. Union st.

Chicago. Parapija Apv. Dievo tures savo pirma metini baliu ant naudos bažnyczios nedelioj, 3 d. gegužio, 1903, National saleje pn. 585-577 Centre ave., kerte 18 ulyczios. Ant baliaus bus leistas ant iszloszimo geras siutas, kas iszlaimes džiaugsis. Toje dienoje teiksis kitos draugystes nedaryti baliu ne teatru.

Komitetas.

Chicago. Dr-te Sz. Petro ir Povilo ant szio viso meto sumažino iki $1.00 instojimo mokesti naujai instojantiems į Dr-te sanariams. Dr-tes mitingai yra laikomi paskutineje nedelioje kiekvieno menesio, 2 val. po pietu, Apveizdos Dievo parapijos saleje, kerte 18 ir Union ulyczių. Todel norinti instoti in Sz. Petro ir Povilo Dr-te teiksis ateiti ant mitingo ir bus noriai priimti. Pasiskubinkite pakol pigus instojimas. Komitetas.
(20—2)

Chicago. Dr-te Simano Daukanto, ant pereito susirinkimo nutare palikti pigu instojimo iki 1 d. Liepos, 1903, tik po $1. Todel norinti prisiraszyti in virsz mineta Dr-te, pasinaudok isz progos. Sekantis susirinkimas bus Nedelioj 1d. Vasario p. Laudanskio saleje, 3301 So. Morgan St., Kerte 33-czios ul.

Sim. Daukanto Dr-tes Komitetas.

Chicago. Nedelioj 1. Vasario, 1903 m. Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubas laikys savo menesini susirinkima, saleje Jurgio Pupausko, 3400 Auburn ave pirma val. po pietu ant kurio kožnas sanarys turi neatbutinai pributi, nes yra labai svarbus dalykai ant apsznekejimo. Norinti prisiraszyti tegul ateina po virsz minetu adresu. Administracija yra sekanti:
Adolfas Zachareviczia, prez., 846 32 Pl.
Pet. Jaksztis, Vice - prez.
J. Bagdžiunas Prot. sekr.; 931 - 33-rd St.
Albertas Koehler, Fin. Sekr.
Adomas Zachareviczia Kasierius.

Naujas Žodynas.

Žodynas lietuviszkos ir angliszkos kalbu, sutaisytas Antano Lalio, Chicago, Ill., 1902, turintis puslapiu 390, dabar yra gatavas. Yra tai pirmoji dalis lietuviszkai-angliszko žodyno, kuri tai didžiausia ir geriausia knyga isz visu sulyg sziol iszleistu lietuviszkai-angliszku žodynu. Rasite jame visus lietuviszkus žodžius iszguldytus angliszkoje kalboje ir kiekvienas žodis paženklintas kursivoms litaroms prie kokio jis gramatikos skyriaus priguli. Dabar jau nebus vargo iszsimokinti gerai angliszkai kalbeti, kadangi turite knyga, kurioje surinkti visi lietuviszki žodžiai ir iszguldyti angliszkoje kalboje. Tik tas nemokes angliszkos kalbos kas tinges mokintiesi, arba pasigailes $3 ant nusipirkimo szios knygos. Knyga turi formata dideses musu Geografijos. Kietuose, gražaus melyno audimo apdaruose, ant nugaros iszspaustas sidabrinemis litaromis jos titulas. Preke..........$3.00

Kalendoriai ant 1903 m.

Kalendorius spaudintas Peterburge..15c
Naujausias ir geriausias kalendorius su daug geru pamokinimu spaudintas Tilžeje..................25c

Monu Knyga.

Dabar iszejo isz spaudos nauja monu knyga po vardu: Paslaptys Magijos bei Spiritizmo szviesoje mokslo. Pagal svetimus szaltinius lenkiszkai sutaise F. J., lietuviszkai verte J. Laukis, Chicago, Ill, 1903, pusl. 262. Dabar jau su monu knygomis nieks lietuviu nepriguldines, nes nusipirke szia knyga atrasite joje visas monu ir burtu paslaptis, suprasite jas, nes yra aiszkiai apraszytos ir paveikslais parodytos visos ju paslaptys ir budai ju darymo. Netik kad jas suprasite, bet noredami ir patys tokius monus daryti isz jos iszsimokinsite. Preke 50c

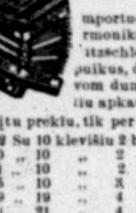

ARMONIKAI.

Importuoti iš prusu garsingiausi armonikai: ACME, EMPRESS, Itzschler, Gessner, Arion. Yra puikus, drutai padirbti dubeltavom dumplem, kampai su nikeliu apkaustyti. Pasinaudokit isz numažintu prekiu, tik per 30 dienu!

No.	Su klevišiu	bosai	redai	bal.
82	10	2	2	$ 8.50
400	10	2	2	6.00
401	10	2	2	5.50
405	10	3	3	8.00
419	19	4	4	15.50
411	21	4	4	17.00
716	10	2	2	4.85
1010	10	2	2	4.20
1032	10	2	1	2.50
1226	10	2	2	3.00
1267	10	2	2	6.75
1291	19	2	4	9.20
1292	21	2	4	10.55

Prisiuntimo kasztus mes apmokame. Norinti gauti mus kataliога visokiu daiktu, reikia prisiusti už 5 centus markę dėl paczto kasztu.

DAMIJONAITIS & CO.,
3111 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Radikaliszkas Iszgydymas: Reumatizmo, drugio, kosulio, papučku nuo veido, plauku nusilpimo, užsikrečiamu ir visokiu ligu. Mes duodame roda ir gyduoles su drukuotu aprašymu kaip jas vartoti Butinai reik aprašyti ligos symptomus.
Drs Brundza Co. Brdway & S.8th st., Brooklyn, N.Y

Fabrikuotas maistas.

Sveikatos užveizda rupinasi kiek galedama kad užkirsti keli fabrikavimui maisto. Nesažiniszki fabrikantai iszdirbdami maistus nepaiso apie ju geruma. Ukesai daug prisidetu randui užkirtime fabrikantams kelio jeigu tokiu tavoru arba patentuotu medicinų visai ne pirktu, o ju vieton pirktu tiktai tikrus tavorus, sveikus ir naturaliszkus maistus ir vaistus. Trinerio Amerikoniszkasis Kartusis Vynas (Triners Elixir of Bitter Wine) yra tikras ir geriausias kraujo valytojas, duodantis apetita ir sudrutinantis nervus. Jis atveda visa organa prie naturaliszko veikima, priduodamas kunui gražia cera, pilvui žlebcziojima ir muskulams tvirtumas. Jis yra dirbtas isz gryno vyno ir gydancziu žoleliu. Ne yra vaistu ant viduriu suliuosinimo, bet praszalina ju užkietejima ir gelbsti žlebcziojimui. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

GAMTOS ISTORIJA

PROF. POVILO BERTO,

verte D-ras Bacevicziа.

I. GYVULIAI.

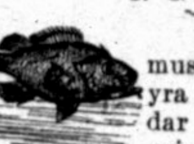

Pv. 19. Žuvis, kuri yra vertebratė, šaltakraujė, gyvenanti vandenyje ir turinti tikrus žvynus.

Man rodosi, kad iš tokio musų protavimo tuli iš jus yra neužganėdinti. Tai ką gi dar jus norėtumėte pridėti prie to? — „Meldžiamas, pasakyk mums tamista, prie ko priskirsi *varlę* (pav. 20)? Juk ji gyvena ant žemės ir vandenyje. Tai yra ji iš dalies žuvis, o iš dalies reptilija." — Ištikro teip yra, jusų patėmyjimai, turiu jums pripažinti, yra gana svarbus, bet visgi jus klystate. Juk varlė negyvena iš dalies vandenyje, ji gyvena tiktai ant žemės. Teisybė, ji šoka į vandenį net nuo mažiausio pergąsdinimo ir pasislepia vandenyje, *bet jeigu ji iš vandens neiškiltų į paviršį ir jeigu nė galo savo nosies neiškištų iš vandens ant atsikvėpimo oro, tai ji prigertų.* Ant paveikslo, tuli žmonės gali, pasinėrę vandenyje, išbuti mažiausiai dvi minutas be atsikvėpimo ir neužtrokšta, varlė gali be atsikvėpimo vandenyje pabuti daug ilgiau, vienog neilgiau kaip valandą laiko, išskiriant tiktai žiemos laiką, kada varlės apmiršta ir guli vandenyje kaip negyvos. Todėl jus dabar aiškiai matote, kad varlė teipgi yra *orinis* gyvulys, kaip kad driežas ir angis. Vienog ne per visą savo gyvenimo amžių varlė buvo tokia. Kada ji buvo *pumpe* arba *buožgalve*, kaip jau kiekvienas iš jus žino, *tada ji gyveno vienintėliai vandenyje ir tuomet ji buvo vandeniniu gyvuliu.* Todėl tas tai yra gyvulys, kuris, kada buvo suvis jaunutis, buvo *vandeniniu*, o kada perėjo savo kuno metamorfozą arba atliko visą savo permainą, tada jis pastojo *oriniu* gyvuliu. Užtai varlės, arba grupa gyvulių, kaip ana želvės, salamandros ir vandeniniai driežai priklauso prie grupos, kurią vadiname *amphibijų* grupa, arba grupa gyvulių perleidžiančių dvejopą gyvenimo formą.

Apart to yra dar kitas skirtumas terp amphibijų ir reptilijų. Ištyrinėk varlės odą, — na, ar *ji nėra drėgna ir maž-daug švelni*, o dabar pažiurėk į angies, — ar tosios teipgi oda yra švelni? — „Ne, *jos visa oda yra apdengta su žvynais.*" — Ar su tokiais kaip žuvies? — „Teip." — Na, tiktai dar kartą prisižiurėk gerai, juk apsirikai. Matai — žvaigždžuvės žvynai yra suvis kitoki, nes jeigu ją neatsargiai čiupinėti, tai tuojaus keletas tų žvynų nubirtų. Bet su angies žvynais teip neatsitinka, nes tą, ką vadini žvynais, tai yra ne žvynai, bet *odos susiraitymai.* Todėl tokius žvynus ir vadiname *netikrais žvynais.*

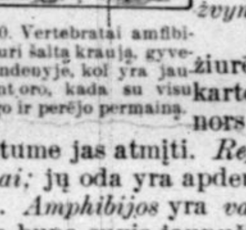

Pv. 20. Vertebratai amfibijos, turi šaltą kraują, gyvena vandenyje, kol yra jaunu, ant oro, kada su visu suaugo ir perėjo permainą.

Dabar, kada jau peržiurėjome tas grupas, atkartokime jas dar kartą nors trumpai, kad geriaus galėtume jas atmįti. *Reptilijos* yra *oriniai gyvuliai;* jų oda yra apdengta su netikrais žvynais. *Amphibijos* yra *vandeniniais gyvuliais*, kada buna suvis jaunučiais, o *oriniais*, kada jie buna pilnai išsivystę, jie turi nuogą odą. *Žuvys* yra *vandeniniais gyvuliais;* jų oda yra apdengta su tikrais žvynais, kurie viens nuo kito atsiskyrę.

I. Mammalijai arba žindanti žvėrys.

11. Žmonės. Pradėdami susipažinti su žindančiais gyvunais, pirmiausiai paimsime ant peržiurėjimo *žmones*, nes žmogus priklauso prie tos pat gyvunų kliasos ir jis stovi ant augščiausio terp gyvunų virbalo, jeigu ne iš kuno sudėjimo, tai bent iš proto.

Aš noriai sutinku, kad žmogus turėtų atskirą grupą, nes jis yra protingesnis už visus kitus tos grupos sąnarius. Bet ant valandos užmirškime apie savo protiškus skirtumus, apsvarstinėkime tiktai savo kuną. Šiame atsitikime mes juk negalime užsiginti, kad mes nemažai ėsame panašus bezdžionėms.

Mes vaikščiojame stati ir stovime tiesiai ant savo dviejų kojų, o bezdžionės ne; mes turime stiprias ir jauslias rankas, su kurioms per pagelbą nykščio galime viską stipriai suginaužti ir viską jausliai jausti. Musų kunas yra beveik visai nuogas, be plaukų, kurie tiktai ant musų galvos ir veido randasi.

Žmonių veislės sąnariai, kurie yra išsiskirstę ant viso žemės paviršio, nėra panašus vieni kitiems. Net ir musų pažįstamųjų tarpe matome skirtumus: vieni iš jų yra šviesaus, kiti tamsaus veido; vieni didesni, kiti mažesni ir tt.; paveikslan, šviesaplaukis danietis nėra panašus mažam ir juodplaukiui italijonui. Bet visi Europos gyventojai turi baltą odą, reguliarišką gymį, tiesią nosį, dikčiai atsikišusias pažandes ir švelnius lyg šilkinius, kartais garbiniuotus plaukus (pav. 21). *Chiniečiai* (pav. 22) turi *gelsvą odą;* jie turi juodus ir šiurkščius plaukus, įžambias akis ir atsikišusius dantis. *Negrai* (pav. 23) turi *juodą* odą, garbiniuotus, lyg vilną, plaukus, labai atsikišusias pažandes ir labai plokščias nosis. Šiaurinės Amerikos indijonai (pav. 24) maž-daug yra panašus geltonajai veislei, bet jie paprastai yra augalotesni ir tvirtesni, o jų oda yra *rausva*. Apart tų yra da ir daugiau rasų, bet kitos nėra teip svarbios, kaip tos, apie kurias dabar tikką kalbėjome. Todėl mes tuomi tarpu perkratinėsime tiktai Europos *baltąją* rasą, Azijos *geltonąją*, Afrikos *juodąją* ir Amerikos *raudonąją* rasas. Bet turime atminti tai, kad baltiejie žmonės, budami už kitus apšviestesni, pramoningesni ir gabesni, išsiplatino po visą svietą, o kur jie didesniame skaitliuje apsigyvena, ten silpnesnės tautos, stovinčios ant žemo kulturiško laipsnio, nyksta.

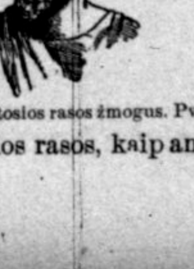

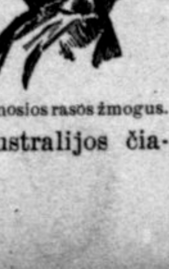

Pv. 21. Baltosios rasos žmogus. Pv. 22. Geltonosios rasos žmogus.

Tulos rasos, kaip antai Australijos čiabuviai, yra mažo ugio, turi juosvas odas, stačius, juodus plaukus ir labai mažas galvas. Jie paprastai gyvena grupomis ir neužsiima nė apdirbinėjimu žemės nė auginimu naminių gyvulių, apart šunų. Jų protiškas išsilavinimas yra labai žemas. Kitose svieto dalyse yra dar ir toki žmonės, ką nežino net nė kaip sau ugnį pasigaminti.

Pv. 23. Afrikos negras. Pv. 24. Amerikos indijonas.

12. Bezdžionė. Prie svarbiausios bezdžionių grupos turime priskaityti tris dideles veisles, kurios maž-daug yra protingesnės uz kitas ir labiaus panašios žmonių veislei.

Pv. 25. Orangutangas. (Bornejos) Pv. 26. Gorilla. (Afrikos) Pv. 27. Čimpanzė. (Afrikos)

Iš tų bezdžionių yra seniausiai žinomas *orangutangas* (pav. 25), kuris gyvena Borneos giriose. Jo stuomuo kartais pasiekia keturias pėdas augščio. Gaboono pakraščiuose ir Guinėjoje gyvena didėsės *gorillos* (pav. 26). Gorillos yra labai tvirtos ir didelės. Jos kartais turi šešias pėdas augščio. *Čimpanzė* teipgi tuose pat kraštuose gyvena. Ji labai retai užauga daugiau kaip keturias pėdas augščio.

Tos bezdžionės neturi uodegų; jos vaikščioja ant savo dviejų kojų ir rankų, bet panaudodamos ėjimui rankas, pasiremia vien jų krumpliais, o kartais jos net stovi tiktai ant savo dviejų kojų, lyginai kaip žmogus. Jų, kaip ir visų kitų bezdžionių, didysis pirštas yra visada atskirtas nuo kitų pirštų, teip kaip musų nykštys nuo pirštų ir pertai jos gali lengvai visur laipioti. Jos gali nusitverti už medžių šakų teip gerai kojoms, kaip ir rankoms. todėl jas kartais ir vadina *keturrankėms*, arba quadrumanais, o žmones *dvirankiais*, arba bimanais.

Pv. 28. Afrikos bezdžionė.

Tos didėsės bezdžionės gyvena mažomis šeimynomis ir, palyginus su kitais gyvuliais, jos yra už kitus protingesnės. Sugavus jauną bezdžionę galima prijaukinti ir galima išmokinti net atlikti visokius patarnavimus prie namų.

Apart tų yra ir daugiau visokių bezdžionių veislių. Jos gyvena šiltuose kraštuose abiejų žemės puskamuolių. Jos beveik visada vaikščioja po girias didelėmis kuopomis, linksmos, krykštaudamos, siausdamos ir užkabinėdamos vieną kitą. Maitinasi jos vaisiais.

13. Šikšnotsparniai. Dabar pradėsime kalbėti apie šikšnotsparnius. Man rodos jus labai nusistebėsite iš to, kad aš priskirsiu šikšnotsparnius prie *pienžindžių*. Kaipgi? Juk jie turi sparnus! Teisybė, jus galite jį paskaityti už paukštį, nes jis gali lekioti teip kaip paukštis. Bet, kad jus pertikrinti ir prašalinti iš jusų galvos abejonę, aš praeitąją naktį pastatęs žiburį prie atviro lango musų mokslainėje vieną šikšnotsparnį sugavau. Ir štai aš jį dabar turiu šitoje skrynelėje, po stiklu. Todėl dabar imkimės prie jo ištyrinėjimo.

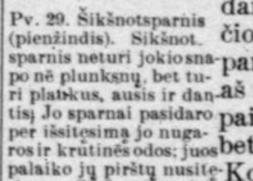

Pv. 29. Šikšnotsparnis (pienžindis). Sikšnotsparnis neturi jokio snapo nė plunksnų, bet turi plaukus, ausis ir dantis. Jo sparnai pasidaro per išsitęsimą jo nugaros ir krutinės odos; juos palaiko jų pirštų nusitęsimas. Šikšnotsparniai yra labai naudingi prie žemdarbystės.

Iš pirmo pažvelgimo, mes patėmyjame, kad jo *kunas yra apdengtas* ne plunksnoms, bet *plaukais*, o galva yra papuošta pora *ilgų ausų*, ir be abejonės jus dar nėsate matę tokio paukščio, kuris turėtų ausis. Dėl parankesnio ištyrinėjimo, aš išimsiu jį iš jo kalėjimo; paimsiu aš jį su žnypliukėms, bet atsargiai, kad nepažeisti. Kodėl teip? Dėl to, kad jis turi *aštrius dantis* ir kaip bematant galėtų man į ranką įkąsti. Jus, turbut, dar negirdėjote, kad paukštis turėtų dantis, ar ne? Vienog dabar aiškiai visi matote, kad šikšnotsparnis neturi nė snapo, nė plunksnų, bet jis turi dantis, ilgas ausis ir kailį, tokiu budu jis negali buti paukščiu.

Dabar pažvelgkime į jo sparnus. Juos teip pat turime labai atsargiai ištyrinėti: — Štai aš jo vieną sparną visai išplėčiau ir dabar matote, kaip tas šikšnotsparnio sparnas labai plačiai skiriasi nuo paukščio sparno: ant jų nėra jokių plunksnų ir jie išžiuri lyg plėvės. Jie yra išsiplėtoję per išsitęsimą šonuose krutinės ir nugaros odų, kurios yra teip sulipusios į kruvą ir teip plonutės, kad net išžiuri lyg plona plėvutė. Toji plėvė, arba sparnai tęsiasi nuo pečių iki kojų ir laiko apdengusi visus rankų ir kojų pirštus, kurie lyg lytsargį išskečia ir sutraukia.

Užtaigi dabar, kad pamatyti, kaip musų šikšnotsparnis gali panaudoti savo tuos navatnus sparnus, mes jį paleisime — tegul jis palekioja. Matote, jis lekia tingiai ir sunkiai ir rodosi lyg nežinotų kur lėkti. Ar galite man pasakyti, kodėl jis teip lekia? Aš misliju, kad jus tai žinote. Teip yra dėlto, kad šiądien yra giedri diena, saulėta, šikšnotsparnis privengia šviesos ir jis niekuomet nepasirodo ant lauko be prieblindos, užtai mes jį ir vadiname naktiniu gyvuliu. Ak, langas atviras; dabar jis galės išlėkti ir išlėkęs kur nors tamsioje skylėje arba sklepe pasislėpti. Ten jis, suglaudęs savo sparnus, su savo kojų nagais pasikabinęs žemyn galva, miegos per ištisą dieną, o vakare pabus vėl ir lėks

(Toliaus bus.)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Jono Geczo, Kauno gub. Raseiniu pav.; gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Joseph Bernataviczius,
97 Bolton St., So. Boston, Mass.

Pajieszkau doros lietuvaites merginos ar naszles nuo 25 iki 35 metu ant apsivedimo. Teiksis atsiszaukti ant adreso:

L. Y.,
741 W. 49-th St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Kazimiero Szymonio; pirmiaus gyveno Waukegan. Ill.; turiu svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Albert Jacobs,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Juozapo Grigaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Zuikiszkiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Grigaitis,
12320 Green St., W. Pullman, Ill. (6—2)

Pajieszkau Jono Valukonio, Suvalku gub., 2 metai Amerikoj, gyveno Du Bois, Pa., vyras didelis, raupletas, juodu plauku, dar be usu. Kas ji kur užtemys teiksis man duoti žine, o gaus $10.00 atligimimo. Jurgis Kibartas,
Box 7, Frank, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Hermuno Vitkaus ir pusbrolio, Jono Norbuto, pereita pavasari iszvažiavo in Ashland, Wis. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Ant. Vitkus,
64 N. W. Main St., Kenosha, Wis.

Aukos ant Kankintiniu.

Prisiustos P. Vaicziulaiczio

L. N. P. Klubas, Toluca, Ill.		2.00
J. Jurgutis		.25
L. Babkeviczia		.10
J. Konceviczia		.50
J. Rimkus		.50
J. Ligutis		.10
J. Ligutis		.05
A. Rothe		.10
B. Sakalauskas		.25
V. Filipaviczia		.25
J. Raczkauskas		.25
M. Maceviczia		.10
P. Vaicziulaitis		.25
Rožė Sakalauskiene		.25
M. Rogalska (lenke)		.10
M. Vaicziulaitiene		.15
J. Sakalauskas		.25
		5.45
Kasztai prisiuntimo		10
		5.35
Phil. Szlimas,	So. Boston, Mass.	.50
P. Karvelis	"	.15
Al. Raulukaitis	"	.05
M. Szilalis	"	.05
F. J. Makeviczia	"	.15
J. Valauskas	"	.10
J. Kasparaviczia	"	.10
T.M.D. Kuopa, Scranton, Pa.		2.75
Ludv. Varaszevskis, Chicago, Ill.		.25
Stef. Ribskis	" "	.10
J. S. Pruselaitis, Bluefield, W. Va.		1.00
	Buvo	169.70
	Sykiu	180.25

"AUSZROS Dr-tes" fondas.

T.M.D. Kuopa, Scranton, Pa.		.75c
J. S. Pruselaitis, Bluefield, W. Va.		1.00
	Buvo	170.16
	Sykiu	171.91

Aukos Visztalini.

T.M.D. Kuopa, Scranton, Pa.		50
	Buvo	2.16
	Sykiu	2.66

Mes galime duoti gerai apmokama ir ant ilgo laiko darba apie 25 merginoms, kurios moka siuti ant maszinu. Pageidaujamos yra tokios, kurios jau dirbo prie koatu ir kelniu ant "section" darbo. Mes dirbame moteriszkus "Walking—Skirts". Darbas eina visose sekcijose. Atsiszaukite po nr. 171 S. Canal St., Chicago. Foreman Mr. Pivnitzky.

Reikalinga dora lietuvaite prie fotografiszko offiso, mokintis fotografiszko darbo. Tur moketi lenkiszkai ir nors biski angliszkai susikalbeti.

J. P. Rashinskas,
3213 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Reikalauja 500 mainieriu, leberiu, teipgi prie farmu ir giriu darbo, mechaniku, profesijonalistu, in miestus ir kaimus. Teipgi reikalingi pirkejai namu ir farmu ant Pietinio Pacifiko pakranczių lygiai in vakurinius ir sziaurinius Steitus. Ten pilna darbo, namai ir farmos pigios. Auksine laime kiekvienam kurs nor pagerinti savo buvi. Asz turiu pigias szifkorcziu ir geležinkelio prekes, kiekvienas norintis kur nors keliauti atsiszaukite pas mane arba raszykite indedami už 2c. markia ant atsakymo.

J. Lucas, lietuviszkas agentas,
118 5th Ave. Ruimas 1. Chicago, Ill.

Pikninkams daržas.

Ant ateinanczio pavasario bus parengtas puikus pikninkams daržas, užimantis 10 lotu, visas elektra apszviestas; didele szokiams platforma, ant kurios tilps 100 poru, dvejos supuoklės, cigarstand, bowling alley ir daugybe kitu zabovu. Isz viso Chicagos miesto galima privažiuo elevatorium arba 63 streetkariais už 5c Draugystes gali gauti savo pikninkams szi narža pigiau kaip visur. Atsiszaukite pas

Paul Karecka,
758—123-d st., West Pullman, Ill.

Balius Balius.

Chicago, Subatoj ir nedelioj, 31 Sausio ir 1 Vasario darame baliu atidarymo saliuno, ant kurio grajys gera muzika ir svecziai susirinke gales gerai pasiszokti ir pasilinksminti. Visus aplinkinius ir pažystamus kviecziame atsilankyti.

Brundza ir Kantanaviczia,
737 W. 22-nd St., Chicago, Ill.

West Pullman, Ill. Subatoj ir nedelioj 31 d. sausio ir 1 d. vasario darau pasilinksminimo balu, ant kurio dideleje saleje grajis gera muzika ir visi atsilankiusiejie bus gražiai priimti. Todel visus kvieczia atsilankyti.

Paul Kareckas,
758—123-rd st. West Pullman, Ill.

PIGIAI ant pardavimo drapanu sztoras vietoje lietuviu užgyventoje. Dasižinokite "Lietuvos" redakcijoj. (30—1)

PIGIAI ant pardavimo geras saliunas, biznis jau nuo seniai iszdirbtas, vietoje lietuviu apgyventoje. Priežastis pardavimo liga.

Ant. Žemaitis,
3352 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo gera Bucserne ir ir Groserne, vietoje lietuviu apgyventoje, Biznis gerai iszdirbtas, bet liga verczia parduoti. M. Fishel,
4357 S. Wood St., Chicago, Ill.

Lietuviai pas sava.

Jau 6 menesiai kaip atidariau nauja czeveryku sztoreli, kur užlaikau geriausius czeveryku "good year wealth" drotva siutus ir Mikey Union dirbtus, visokio gatunko ir visokiu mieru. Prekes mano pigesnes kaip visu. Užpraszau atsilankyti.

Adolf Kangiser,
483 S. Center St., Shenectady, N. J.

Dykai! Dykai!

Kiekvienam, kurs prisius savo tikra adresa ir už 2c. marke, mes prisiusime dykai, Lietuviszka kniga, kurioj aiszkiai iszguldinta, kaip iszsigydint nuo nervu ir viriszko nusilpnėjimo, chroniszku ligu, galvos, krutines, strenu, plaucziu, szirdies ir viduriu skaudejimo, Reumatizmo, szalczio, kosulio, dusulio, drebejimo ranku ir koju, szaltu daliu kuno, puolimo plauku, smirdanczio kvapo, puczku, karpu, nusideginimo, insipjovimo, szunvocziu, kaip atsipratyt nuo girtavimo, rukimo, kaip iszsigidyt nuo niežulio ir užsikreeziamu ligu. Teipgi daugelio naudingu dalyku del moteru. Raszykit lietuviszkai, lenkiszkai arba angliszkai,

Adresuok teip:

PEOPLES SPECIALTY HOUSE, 146 Canalport ave., Chicago, Ill.

Naujausios Knygos.

Adomas Myckevyczia 1798 – 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Aprasze A. J. Daubaras .... 15c.
Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atsitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva .... 5c.
Aukos Kares Dievui. Parasze Jonas Gražys. Szi knygute labai suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek žmoniu iszžude ir kiek žmonijai blogo atgabeno .... 10c.
Dede atvažiavo. Komedija viename akte. Draugystes užsiimanczios teatru loszimu tegul nusiperka szia knygele, o gales duoti nauja ir pilna juoku teatra, kuris užganedins geriausia publika. Yra tai graži komedija ir reikalauja tiktai 6 ypatu jos perstatymui 20c
Grabnycziu žvake. Graži pasaka .. 5c.
Judoszius. Apraszymas kaip tuli lietuviai laike lenkmeczio maiszto, 1863m. buvo sznipukais ir maskoliams iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitus isztremimo Siberijon ... 5c.
Kas isz ko gyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Diksztein. Knygele gvildenanti darbininku reikalus .... 10c.
Kur musu iszganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideles vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautisz kas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruožai kiek kas turi žemes, žemes naszumas, skolos, gyventojai, pramones ir t. t. .... 25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys žmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi apraszymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes 30c
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos turi gyvybe ir savo sveikme .... 15c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz moksleiviu gyvenimo .... 5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas .... 5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuviu gyvenimo .... 10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida) .... 25c.
Sugriautas Gyvenimas .... 5c.
Szunadvokatis .... 15c.
Szvente 1-mos d. Gegužes menuo, 1902 m. Iszleido Lietuviszkoji Social-Demokratu Partija. Apraszymas nuo ko prasidejo szventimas pirmos gegužes menuo dienos ir kaip ji buvo szvenciama darbininku 1902 metuose 5c
Tekinimo amatas. Kas nori isszimokinti tekorystes amato tegul nusiperka szia knygele, o joje ras gerus pamokinimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais .... 15c.
Zemiu Dulkes. Apysaka parasztya M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku .... 50 c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke $1.50
Gražiais drutais apdarais $2.00

MIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNALOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite .... 25c.
Mužikelis .... 10c.
Vaiszes Kristaus pas popiežiu .... 5c.
Vienakis .... 5c.
Bestiality of Russian Czardom .... 5c.
Auszra 1884 metu .... $1.00.
Auszra 1885 metu .... $1.00.
Kalendorius 1893 metu .... 15c.
Programas Liet. Social. Partijos .... 5c.
Žirgas ir Vaikas .... 30c.

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi 30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke 25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu." Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, patalkys apsisaugoti nuo tokstancziu wisokiu ligu, patalkys užlaikyti cziełybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke 35c
Apie tartu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais issidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo 35c
Arvyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo viliugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 27 puslapiai .... 15c.
Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus, Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje ivyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvėrė kada ir kaip tapo panaikinta 15c
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu iki daejo iki paukszcziu, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslelais .... 40c.
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokijuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelais; mapu, gyvuliu ir tt. $2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasai ant nugaros ir szono. Preke $2.50

Dvyniai Vagiu: Parasze kun. Dembskis. Isz leido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslelu Loakoono grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo žemesne už vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo 25c
Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz asztuonių sekanczių gražių pasakaiczių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis 15c
Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir augnami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas, Chicago Ill, 1901 m. Pusiapiu 73. Su paveiksleleis .... 20c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausia isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare szial žemei. O ant pat galo taip nasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gyvenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 384. Preke $1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose $1.35
Krasziu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecz tijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima 15c
Lietuwiszkas Lementorius su roterisis, katekizmais ir mistrauturu 15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilan .os, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 pusla pius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti 75c
Drutuose, gražiuose apdaruose $1.00

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su paincziavonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Katalioga.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok.

A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St. Chicago Ill.
Sub Sta. 60.

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 262 4-th St.

WORCESTER, MASS.
K. W. Blažaitis, 18 Union ave.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 334 E. 55-th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas 310 Bedford ave.

ELIZABETH, N. J.
Jurgs Orinikaitis, 75 Wall st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

PITTSTON, PA.
Alek Lakaviczia, 109 Even st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
F. S. Kreivenas,

E. ST LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas, 471 Collinsville Ave.

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Možeika, 398 Elm st.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gal! pas juos užsiraszyti "Lietuva" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knygas už tą paczią preke kaip ir redakcijoe.

"Lietuvos Iszleistuve.

DOVANOS.

Kas pas mane užsiraszys "Lietuva" ir užsimokes viso meto prenumerata gaus puiku kalendoriu arba kitokia kalendoriaus vertes knygele dovanu.

L. Gavlis, "Lietuvos" agentas.
2018 N. Washington St., Baltimore, Md.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaja balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas neslekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siunczant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po 52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po ... 52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po 52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

NICHOL'S INHALER sustabdo galvos skaudejima in pora minu tu, iszgydo swaigima ir užyma galwos, pamelnawusius paakius, pagelusius ir pabalusius weidus padaro raudonais. Preke 25c. Johns Sup. House 3215 S. Morgan St. Chicago, Ill

Kas isz amerikie cziu nori gauti

"Darbininku Balsa"

ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus. tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.

Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

✻ LIETUVIAI PAS LIETUVIUS! ✻

Jonas: kur begi Baltriau, palauk!
Baltrus: nėra laiko, begu in paczta pasiųsti pinigus dėl Damijonaitis Co. kad prisiųstų laikrodėlį ir armonika.
Jonas: palauk tai ir asz eisiu drauge. Tai kaip merguželės pamatys, tai ir asz ju nė atsiginti nebegalėsiu.

Pas mus galite gauti didžiausiame pasiskyrime visokiu Auksinių ir Sidabrinių daiktų; iszsiunčiame į visus Amerikos miestus ir miestelius; armonikus, skripkas, kanklias, drukuojamas maszinukes ir t. t.

Kiekvienam prisiųsime **dykai** mus nauja katalioga su 164 puslapiais, kas prisiųs savo adresą ir 5 centinę markę del paczto kasztų.

DAMIJONAITIS & CO., 3111 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Dep't 2 Kiekvienas pirkejas gauna gražia dovana.

FOTOGRAFIJOS.

Mano fotografiszka galerija intaisyta su naujausiais iszradimo aparatais, kasztuojancziais $700. Visokias fotografijas kaip pavieniu ypatu teip ir grupu padarau kuo tikriausiai ir gražiausiai ir VISA SAVO DARBA GVARANTUOJU, o jeigu kam nors mano darbas nesidabotu, tai pinigus sugražinsiu. Ant nuėmimo veseliu fotografiju turiu gražiausias dekoracijas ir prie tokiu fotografiju duodu puikias dovanas jauniemjiem ir kitiem. Ateikite persitikrinti, o daugiau kitur neeisite.

J. P. Rashinskas, lietuviszkas fotografas,
3213 So. Morgan St., Chicago Ill. 1 blokas nuo lietuviszkos baznyczios.

Mano aptiekoje randasi GERIAUSI LIETUVISZKI DAKTARAI.
Gydo visokias slaptingas ir užsisenejusias ligas

D-RAS KAZIMIERAS BUTKEVICZIA

specialistas moteru ir vaiku ligu. Priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 val. po pietu. Pas mane gausite: Tikras Palangos Trejas devyneres. Auszros Bromo Balsama, gydanti kosuli, siutes ir plaucziu gedima. Ateikite ar raszykite lietuviszkai ant adreso: APTIEKA MAGISTRO FORMACIJOS.

D. GIACZO,
4556 S. Ashland Ave. terp 45 ir 46-tos ul. Chicago, Ill.

Linksma bus tavo namuose,

Jeigu nusipirksi viena iš musu HOME MUSIC BOX. Yra tai DYVINAS IR PIGIAUSIAS MUZIKALIŠKAS INSTUMENTAS, duodantis daugiau linksmybės, neng ŠIMTO DOL. VERTI VARGONAI. Kiekvienas gali ant jo grajyti, moksio nereikia, ir mažas vaikas mokės ant jo grajyti. Pirkes jį nusidyvysi išgirdes jo balsa. Jis grajyja su virš 100 visokiu meliodiju, ka pamatysi iš drauge gauto dainu surašo. Jis gali buti vartojamas bažnyčioje, iškalose, giesminiku draugystėse ir visur prie dainu ir šokių. Nuo vieno baliaus galima surinkti visus jo kaštus parsamdžius jį vieton baliaus muzikos. Jis grajija visus senus Himnus, maršus, valcius, polkas, kadrilius, operu meliodijas ir vėliausias dainas. Gali grajyti nuolatai ta pačia meliodija arba kas kart nauja. Gražioje skrynutėje kaštuoja tik **$6.00.** Prisiusk $2.00, o reštą užmokėsi kada jį atvež. Agentai ant ju darodidelius pinigus. Prisiušk 2c, o gausi katalioga. Adresuok:

STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York. Dept. 9.

VYRAI Jeigu esate silpni ant kuno ar lytiszku daliu, teip jog ne galite dirbtie ar atliktie vyro priderysczių, jeigu turite skaudejima nugaros ar kryžiaus, po krutine, skaudejima ar krutines, svaigima ir skaudeji ma galvos, drebejima kuno, sanariu ir kauliu, geltonas plemus, puvima ar ronas gerklej, puolima plauku, jeigu negalite miegotie, turit rupesczius, baime, bjaurius sapnus, kraujo užnuodyjima, jeigu esate užkresti kokia paslaptinga liga, jeigu iszeina sekla naktyje ar po nusiszlapinimui, tai tuojaus eikit arba raszykit pas

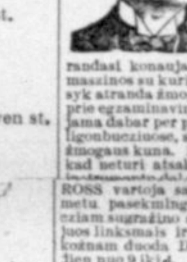

DR. B. M. ROSS,
175 So. Clark Street
KERTE MONROE ST.
CHICAGO, ILL.
kuris yra nuo visu pripažintas už Chicagos pagarsejusi specijalista ir pasekminga gydytoja
vyriszku ligu
Jo ofise kuris yra inrengtas
suvirsz 20 metu
randasi konaujausi instrumentai ir elektriszkos maszinos su kuriu pagelba darant egzaminus ant syk atranda žmogaus liga ir jos priežastis. Teipgi prie egzaminavimo naudoja X-ray maszina vartojama dabar per profesorius visuose didžiausiuose ligonbucziuose, su kuria galima matytie per visa žmogaus kuna. Kiti daktarai neižgyde jus delto kad neturi atsakancziu praktikos ir tam tikru instrumentu del atradimo ligos. Daktaras R. M. ROSS vartoja savo gyduoles iszrastas laike 20 metu pasekmingos praktikos, kurios tuksiancziam sugražino sveikata ant visados ir padare juos linksmais ir laimingais žmonemis. RODA kožnam duoda DYKAI. Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliom nuo 10 ryto iki 1 po pietu.

Daugiau kaip 30 metus iszmeginta!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

D-ras A. M. Bacevicze,

Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa. po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susznekti ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas. isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuviu atyda ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszku knygų, abrozėlių, gražių su pavinczievonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Tikrai lietuviszka krautuve VALGOMU DAIKTU.

Praneszu visiems kad atidariau pirma tikrai lietuviszka krautuve visokiu valgomu daiktu, kaip tai: szviežios ir rukitos mesos ir visokiu groseriszku daiktu. Dirbu geriausias krajavas deszras ir kitokius valgomus daiktus sutaisau kuogeriausiai. Prekes mano pigesnes kaip kitu. Meldžiu pas mane atsilankyti, o persitikrinsite kad pas mane gausite geresni tavora ir pigiau kaip kitur.

JONAS VALAUSKAS,
19 Cross St., Boston, Mass.

Naujas Iszradimas

kaip iššigydyti nuo reumatizmo, kuris kankina daugeli darbininkų. Serganti reumatizmu jaučia skaudėjimą kojose, strėnose, nugaroje, pečiuose, rankose ir per neatsargumą tampa nelaimingu iki smert. Daktarai iki šiol neišrado gyduolių nė patentuotų įrankių, kuriais galėtų išgydyti reumatizmą. Visoki linimentai ir visoki kiti gydymai ne tik kad neišgydo reumatizmo, bet priešingai, dar jie tą ligą padidina ir padaro ją neišgydoma. Kad atsiliuosuoti nuo jos, reikia siekti gamtiškų budų gydymosi, kurie tą ligą išgydo ant visados. Norėdamas tapti sveiku, prisiųsk $2 vien ant uždengimo kaštų apgarsinimo ir lietuviškai drukuoto pamokinimo kurį jums prisiųsiu, kokiu budu pats save be daktaro ir gyduolių visai išsigydysi savo namuose. Adresuok:

A. LIETUVIS,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Naujas Apgarsinimas

TAUTIECZEI LIETUVEI PAS SAVA.

Asz padidinau savo krautuve, kurioje galite gaut visko, kaipo tai: dziegoreliu kokiu tik ant svieto randasi. Lenciugeliu auksiniu ir paauksuotu ir sidabriniu, auksiniu žiedu, szpilku, kompasu, kolcziku, visokiu instrumentu, armoniku ir cilinderei del grajinamu maszinukiu. Maszinukes del raszimo gromatu. Monu kniga ir visokis prietaisas darimui sztuku. Istoriszkos knigos kokios tik randasi lietuviszkoj kalboj. Puikiu maldaknigiu; dideliu ir mažu ir visokiu abrozeliu. Puikiu popieru gromatoms su pavinczievonems ir kvietkoms. Reikalaujanti kokiu nors daigtu prisiuskite už 5c. marke ir gausite katalioga, kuriame rasite apraszima visu daigtu ir ju prekes. Pas mane tavorai geresni kaip visur, Adresuokite teip:

JOS. MATUTIS,
112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio reda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:

J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

–!NESKAITYK ŠITO!–

JOHN'S WART KILLER — nugydo visiškai karpas ir nepalieka jokio ženklio. Preke 25c
MEDEGA del išėmimo plėmų iš visokių drabužių yra kožnam reikalinga ir turi tureti. Prekė .. 15c
JOHN'S HAIR POMADE yra puikiausiai kvepianti plauku pomada. Augina plaukus 25c
JOHN'S HAIR TONIC sulaiko slinkimą plaukų, apsaugoja nuo praplikimo ir pražilimo. Atagina naujus ir dailius plaukus. Bonka po 50c
JOHN'S HAIR GROWER apželdina nuplikusias galvas naujais ir tankiais plaukais. Pr. $1.00
JOHN'S BREATH PERFUME užmuša smarve ir negardžius skonius burnoje. Turi puiku ir priimnų kvapą. Baksukas po 25c
STEBUKLINGAS PAVEIKSLAS; moteris persimaino į vyrą ir vėl atsimaino. Tikras stebuklas. Pats ir draugai nusistebėsit pamatę ir nesuprasit kaip tas pasidaro. Kur kas pasiuška su šitu paveikslu tai kruvos apstoja ir viens per kita lipa norėdami pamatyti. Pirk tuojaus. Preke 10c
GERIAUSI ŠTUKA— ant svieto yra pranykstanti boliuke. Atidarai skočiuliuke, parodai visiem jog yra boliukė, uždarai, atidarai, o boliukės nėra. Gali atrasti kito kišeniuje ar kur tik nori. Gali duot į rankas dėl peržiurėjimo vis nesuseks. Lengva nuveikti. Preke 25c

John's Supply House,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.
Tel. Root 21.

Nereikia moket nei dolerio kol iszgysi.

State Medical Dispensary,

66 E. Van Buren Street,

PIETVAKARINIS KAMPAS STATE UL., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Gydinyczia Užsisenejusiu, Chroniszku, Gedingu Vyriszku Ligu.

Prakalba į jaunus vyrus.

Jeigu ką galima apgailestauti tai tą, kurs vaikščioja diena po dienai žinodams esąs kaltu papildymo bjaurių papročių, jausdamas kad jo apsėjimai pasakoja jam gėdingą istorija jo griekų.

Mes matome dygstančius bjaurumus netikusių papročių, nereikalaujame todėl nė šnekėti apie symptomas ir jų priežastis. Jus jau žinot. Mes esame jau gale kelio. Kaip toli tu esi ant to kelio, žinai, bet kada dasieksi galą, tas priguli nuo paties.

Tu esi dar pavasaryje gyvasties, todėl negali buti auka nykstančios vilties, nykstančios laimės, ir žiurite ant tamsios ateities, neturinčios vyriškos garbės, neturinčios paguodonės nė meilės nuo moterų. Jeigu paklausysi persergėjimo ir geros rodos ir tuojaus ieškosi atsakančio gydymo, tai dar tukstančiai gausių palaiminimų gali tau gryžti, ir saulės šviesa vėl giedrei tau šviesti, nors dabar esi po tamsiu debesiu slėgiamas.

Atminkit jog svietas mažai apstoja apie mažgales ir nusilpnėjusias ypatas. Laimė ir moterių paguodonė yra tik dėl tvirtų, pilnai galinčių ir magnetiškų vyrų, per kurių nervas mažiausias dasilytėjimas perbėga su energija ir gyvu jausmu. Ieškok visko ką tik gamta ir amatas padarė galimu ir naudokis iš kiekvienos linksmumo progos.

Jei reikalauji pagelbos, mes esame ant to idant gelbėti. Didelis ir ilgas tyrinėjimas išmokino mus pažinti žmonių ligas ir jas gydyti. Mes norėtume su Tamista asabiškai pasišnekėti, bet jeigu negali ateiti, tai rašyk. Tavo gromatos bus užlaikytos paslaptyje, ir apart mus daktarų niekas kitas nežinos kad rašei ir ką rašei. Rašyk be baimės, apsakyk visą teisybę apie savę, apie savo budą, o mes pasakysime ką turi daryti. Mes netik kad užslėpsime tavo paslaptybes, bet dar padėsime tau jas užmiršti.

Ligos pilnai išgydytos tuojaus iš mislies pranyksta.

Specijališkas prakalbėjimas į pus-amžinius vyrus.

Ar pats esi apkrautas nereikalingais apsunkinimais? Ar užgavo tavę kvailumai, persižagimai, išdykumai ar apšmeižimai? Ar jauti nuolatai didinantiesi negalėjimą, kuris yra klapatyjantis, neparankus, kankinantis? Ar puslė prie mažiausio susijudinimo duoda norą nusišlapinimo, bet su sunkumu? Ar turi limpančius ir balzganus paveiksle siulų nubėgimus? Ar esi daug maž užpiktinantis ar netinkantis atsitikimuose? Ar visados turi drąsą ir protą su savim? Ar juos visados gali pašauktie ant pareikalavimo? Ar esi toks tvirtas, stiprus, greitas, galintis ir atsakantis kaip vyrai tokio amžiaus turėtų buti? Jeigu ne, tai pasirodavyk su mumis; mes esame specijalistai vyriškų ligų, mes išgydome tokias ligas, kokias kiti tik mėgina praktiką daryti.

Specijališkas prakalbėjimas į apysenius vyrus.

Ar jusų nervų sistema yra atsakančiam stiprume? Ar esi liuosas nuo nerviško, urinariško ar lytiško silpnumo ar suerzinimo? Ar kiekvienam atsitikime esi lygus pareikalavimė? Ar esi abejonėje, negali atlikti priderysčių su linksmumu? Ar gyvumo galybė ir veikmė nupuolė žemiau laipsnio? Ar erzinimai klapatina, negalingumas kankina, ar silpnumai atitraukia nuo linksmumo ir galingumo? Ar turi silpnus inkstus ir sujudinančią puslę? Ar turi tankų norą šlapintiesi? Ar pradėjimas ir baigimas šlapinimosi eina su dideliu sunkumu? Jeigu teip, tai ateik peršnekėtie tą viską arba rašyk. Mes galime suteikti tau didelę pagelbą. Mes turėjome daug praktikos gydyme specijališkai vyriškų ligų ir jeigu pagelba ir išgydymas yra galimu, mes sugražinsime tau sveikatą.

Mes gydome visas specijališkas vyrų ligas.

Mes gydome jas atsakančiai ir dėlto mums sekasi išgydyti. Musų praktika ir observacija yra didelė ir pamokinanti. Mes turime platų ištyrinėjimą ir originališkus išradimus, kurie suteikė mums praktišką viršų ant privatiškų ir ypatiškų vyriškų ligų.

Mes trokštame sueit ar susirašyti su vyrais visokio amžiaus, visokio užsiėmimo, kurie yra silpni, nerviški, nupuolę dvasiškai ir fiziškai, nustoję kantrybės; kurie kenčia užsisenėjusias ligas, persidirbimą, rupesčius išdykumo, persižagimo negamtiškų veikmių, nusilpninančių nubėgimų, genito-urinariškų erzinimu, negero išlavinimo ar pustyjimo reikalingų organų, turinčių silpnas lytiškas kuno dalis, netinkančias apsivedimui.

Pirma Roda Dykai. Draugiszkas pasisznekejimas ar susiraszymas nieko nekasztuos, o tas gali sau užczedyti daug nespakainumo, paojaus ir kaszto.

Ne atidek jieszkojimo pagelbos laukdamas parankesnio laiko, nes liga didinasi. Dabar gali but iszgydytu pigiau negu paskui, kada liga tvirtai kada insiskverbs in kuna.

State Medical Dispensary,

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul.

Inejimas per 66 E. Van Buren Street.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. po pietų. Nedėlioms, nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

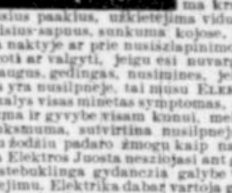

Jeigu turi skaudejima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, nepaprasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszciojima kraujo, pamelnavusius paakius, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetyj, esi baugus, gedingas, nusiminęs, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje, tai musu ELEKTROS JUOSTA praszalys visas minetas symptomas, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, meile, tvirtuma ir linksmuma, sutvirtins nusilpnejusias nervas; vienu žodžiu padaro žmogu kaip naujai gimusi. Szita Elektros Juosta neszioj ant gryno kuno ir turi stebuklinga gydancia galybe virsz minetu kentejimu. Elektrika dabar vartoja garsiausi daktarai, nes ka elektrika padaro tai to gyduoles neistengia. Del geresnio paaiszkinimo ir rodos raszyk, indedamas marke, ant szio adreso:

John's Supply House,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill

D-ras A. L. Graiczunas,

167 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Gydo visokas ligas be skirtumo: vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso,

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted St.

Suima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai **$2.00**

Nuima visokias ir kitokiu reikalu nuimo Fotografijas ... [illegible]

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, vežį, blykszie pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, ausyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyczių nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame paclento instikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorias Mediciniszko Instituto.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

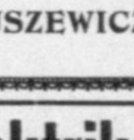

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba: **Karunas, Amerikoniszkas Wellawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Ženklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba: **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darba atlieka artistiszkai in laika.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizma, neuralgiją, kryžiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukumą proto, nuomirinį, užkrėtimą kraujo, nežlebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvumą pajaučia po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Šį kryžių privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžių karotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynąje puse į kuną.

Prieš užsikabinimą ir po užsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryžių įmerkti į vasaročiltį acta ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį actą.

Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektriška diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekvieną žmogų, sveika ar ligotą.

Prisiųsk $1.00 per expresa ar pačto Money Orderi, arba regis truotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektrišką Kryžių DYKAL. 6 kryžius gausi už $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatų išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotins Pene!— Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant penkių elektriškų kryžių. Pirmiaus gautiejie kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti kuogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS. 2824 Douphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

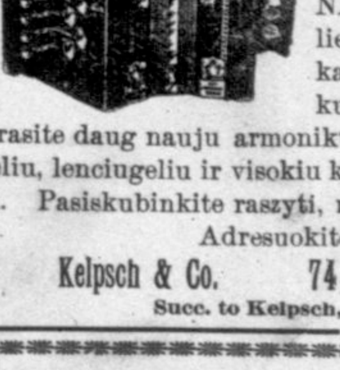

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.

Adresuokite teip:

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norciko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT.

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.